

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551
3. การเขียน
4. การเขียนสะกดคำ
5. การเรียนรู้แบบร่วมมือ
6. แผนการจัดการเรียนรู้
7. การหาประสิทธิภาพ
8. แบบฝึกทักษะ
9. ความพึงพอใจ
10. บริบทโรงเรียนบ้านเสียววิทยาสรรพ์
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 11.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 11.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
12. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 4 – 29)

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความรู้ความสารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และทักษะชีวิต

3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย

3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4 – 5)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

4.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

4.2 ซื่อสัตย์สุจริต

4.3 มีวินัย

4.4 ใฝ่เรียนรู้

4.5 อยู่อย่างพอเพียง

4.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

4.7 รักความเป็นไทย

4.8 มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้สถานศึกษากำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตน

5. มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมอง และพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

5.1 ภาษาไทย

5.2 คณิตศาสตร์

5.3 วิทยาศาสตร์

5.4 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5.5 สุขศึกษาและพลศึกษา

5.6 ศิลปะ

5.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

5.8 ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระดับสูงที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่ การศึกษา และทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบ เพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการ จัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 7 – 8)

6. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระดับสูงที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจง และมีความเป็น รูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และ เสนอสำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

6.1 ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับ การศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

6.2 ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย(มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6)

7. โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด โครงสร้างเวลาเรียน ดังตารางที่ 2 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 23)

ตารางที่ 1 โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ / กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80
สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	120	120	120	120	120	120
- ประวัติศาสตร์	40	40	40	40	40	40
- สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120
รายวิชา / กิจกรรมที่สถานศึกษาจัด เพิ่มเติม ตามความพร้อมและ จุดเน้น	ปีละไม่เกิน 40 ชั่วโมง					
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง					

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นความเป็นเอกภาพของชาติ ที่มุ่งเน้นพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาเสมอภาคกัน ขีดหลักการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น มีโครงสร้างยืดหยุ่น

ทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ครอบคลุมเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ มุ่งหวังให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีของโลก

หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4 - 29)

1. ความเป็นมาของวิชาภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป. : 1)

ด้วยความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง โดยกำหนดให้ผู้เรียนทุกคน ทุกช่วงชั้น ได้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักษรวิธีการเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์ วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดูและการพูด การฟังและการดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก การพูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติ และกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ

ในบรรพบุรุษที่สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ . 2551 : 39 – 43) จากความสำคัญของวิชาภาษาไทย สรุปได้ว่าภาษาไทยเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติไทย ที่ชาวชนคนไทยทุกคนต่อศึกษาและเรียนรู้ให้เข้าใจและนำไปใช้ให้ถูกต้องจนเกิดทักษะทั้งด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย ตลอดจนวรรณคดีและวรรณกรรม

2. วิสัยทัศน์

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติ ใช้ทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาประกอบกิจการงานส่วนตัว ครอบครัว และกิจกรรมในสังคมแลประเทศชาติ ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การบันทึกเรื่องราวจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และยังเป็นวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทย จึงต้องสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และสอนภาษาไทยให้คนรักการอ่าน การเขียนที่จะแสวงหาความรู้และประสบการณ์ บันทึกความรู้สึกและข้อมูลข่าวสาร สอนภาษาไทยให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษา ให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชมซาบซึ้งและภูมิใจในภาษาไทยเห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นส่วนเสริมสร้างความงดงามในชีวิต

ภาษาเป็นสื่อความคิด ผู้เรียนมีภาษาใช้กว้างขวางมีประมวลคำในการใช้พูด ฟัง อ่าน เขียนมาก ผู้เรียนจะได้คิดได้กว้างขวางลึกซึ้ง และสร้างเสริมความซาบซึ้งลาด สามารถคิดสร้างสรรค์คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ดังนั้นการสอนภาษาไทยจำเป็นต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนขยายประมวลคำทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนให้มาก เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการคิดสร้างสรรค์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา วินิจฉัยเรื่องราวและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ และใช้ภาษาอย่างสะดวกซึ่งจะช่วยเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือ

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารการอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ การพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการดูเป็นการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละคร คอมพิวเตอร์ ตลอดจนการ์ตูน และสามารถแสดงทรรศนะข้อมูลข่าวสารด้วยการพูดและการเขียน การดูจึงเป็นการเรียนรู้และการแสดงทรรศนะของตน และการดูนับวันจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ผู้เรียนจะต้องประเมินสิ่งที่ดูให้ประโยชน์ในการหาความรู้ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถเลือกใช้คำเรียบเรียงความคิด ความรู้ให้ชัดเจน ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาใช้ถ้อยคำตรงตามความหมาย ถูกต้องตามฐานะของบุคคล และสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยเป็นส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษาหรือหลักการใช้ภาษา ผู้ใช้ภาษาต้องเรียนรู้หลักภาษาไทยและใช้ให้ถูกต้อง ส่วนวรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนบทร้องเล่นเพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน หรือภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต ความงามทางภาษาในบทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เป็นส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระช่วยให้เกิดความซาบซึ้งและความภาคภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้ตั้งสม และบอกกล่าวถึงความดี ความงาม การประพาดคิดคนไว้ในวรรณคดีและในคติชน ซึ่งสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

การเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมในส่วนของบทร้อยกรองผู้เรียนจะต้องให้ความงามของถ้อยคำในบทร้อยกรอง เข้าใจเรื่องราวของวรรณคดี สามารถท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ จะเป็นต้นทุนหรือพื้นฐานในการแต่งบทร้อยกรองที่ไพเราะด้วย และการเรียน

การสอนวรรณคดีและวรรณกรรมยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สังคม ชีวิต และวัฒนธรรมของ คนไทยอีกด้วย

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะคอมพิวเตอร์มีบทบาทสำคัญ ในการสื่อสารและนักเรียนส่วนหนึ่งมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ นักเรียนอาจใช้ Word Processing ในการเรียนภาษาไทย การรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร การเขียนโครงการ การเขียนรายงานด้วยแผ่นดิสก์ส่งครูแทนที่จะเขียนรายงานเป็น แผ่นกระดาษ การใช้ Word Processing จะช่วยให้นักเรียนใช้ในกระบวนการเขียน จะใช้ในการ ปรับปรุงพัฒนาบทเรียนของนักเรียน ทั้งในยกร่างขั้นปรับปรุง พัฒนาและสามารถพิมพ์ รายงานออกมาด้วยความเรียบร้อยเป็นการเขียนขั้นสุดท้าย และนักเรียนอาจใช้อินเทอร์เน็ตใน การค้นหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ ใช้ E-mail ในการส่งข้อมูล ข่าวสารการเรียนรู้กับเพื่อนทั้งใน โรงเรียนและเพื่อนต่างโรงเรียน ดังนั้นครูภาษาไทยจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และ เชื่อมโยงเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียน นักเรียนอาจเชื่อมโยงสอบถามปัญหาการเรียนกับ ครูโดยใช้โทรศัพท์มือถือหรือทางคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มาใช้ก็จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใน การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 39)

จากวิสัยทัศน์ของวิชาภาษาไทย สรุปได้ว่า การเรียนภาษาไทยต้องเน้นทั้งทักษะ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ในขณะที่เดียวกันจะต้องปรับตัว และเฝ้าหาความรู้อยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อยุคสมัยและข่าวสารใน ยุคปัจจุบัน

3. คุณภาพผู้เรียน

3.1 เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้วนักเรียนมีความสามารถ ดังนี้

3.1.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทหรือกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ถ้าดับ เหตุการณ์ สรุปความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่าน ได้ เข้าใจความหมายจากข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

3.1.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึก ประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและ มีมารยาทในการเขียน เสร็จรายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิด

ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อการเล่าประสบการณ์และแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและมีมารยาทในการฟังดูและพูด

3.1.3 สะกดและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่ายๆ แต่งคำคล้องจองแต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทหรือเล่นลำหรีดสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

3.2 เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วนักเรียนมีความสามารถ ดังนี้

3.2.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ จำนวน ไวยากรณ์ จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นแลข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความของเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่าน ไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตได้ มีมารยาทและนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

3.2.2 มีทักษะในการคัด ในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำชัดเจน เหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3.2.3 พูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุป จากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนต่างๆ อย่างชัดเจนพูดรายงานหรือเป็นประเด็นสั้นกว่าจากการฟังการพูดการสนทนาและการพูด โน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

3.2.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ จำนวน คำพ้องและสุภาพมิตร และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11

3.2.5 เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้าน ของท้องถิ่น นำข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำ บทอาขยานตามที่กำหนดได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. น.ป.ป : 4)

จากคุณภาพผู้เรียนวิชาภาษาไทย สรุปได้ว่า เมื่อนักเรียนเรียนจบแต่ละช่วงชั้น คือ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องมีคุณภาพตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม

4. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด

มาตรฐาน ท3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 4)

จากสารและมาตรฐานการเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย สรุปได้ว่า การเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีทั้งหมด 5 สาระ และ 5 มาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วยสาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทยและสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

5. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 การเขียน

ผู้วิจัยได้แสดงแบบตารางตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ดังตารางที่ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ. น.ป.ป. : 23 – 27)

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 การเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	๑ การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. การเขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ	๑ การเขียนสื่อสาร - คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - คำพื้นฐานในบทเรียน - คำคล้องจอง - ประโยคง่ายๆ
	3. มารยาทในการเขียน	๑ มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล
ป.2	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวประสบการณ์	๑ การเขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์
	3. เขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ	๑ การเขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ
	4. มีมารยาทในการเขียน	๑ มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่น หรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย
ป.3	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	๑ การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน	๑ การเขียนบรรยายเกี่ยวกับลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่
	3. เขียนบันทึกประจำวัน	๑ การเขียนบันทึกประจำวัน
	4. เขียนจดหมายลาครู	๑ การเขียนจดหมายลาครู
	5. การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑ การเขียนเรื่องจากจินตนาการจากคำภาพ และหัวข้อที่กำหนดให้
	6. มีมารยาทในการเขียน	๑ มารยาทในการเขียนเช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่เขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล
ป. 4	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด	๑ การคัดลายมือ ตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม	๑ การเขียนสื่อสารเช่น - คำขวัญ - คำแนะนำ
	3. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	๑ การนำภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด ไปพัฒนางานเขียน
	4. เขียนย่อความจากเรื่องสั้นๆ	๑ การเขียนย่อความจากเรื่องต่างๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่างๆ ประกาศ จดหมาย คำสอน
	5. เขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา	๑ การเขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา
	6. เขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า	๑ การเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑ การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
	8. มีมารยาทในการเขียน	๑ มารยาทในการเขียน
ป. 5	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และ ครึ่งบรรทัด	๑ การคัดลายมือ ตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียน อักษรไทย
	2. เขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำได้ ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม	๑ การเขียนสื่อสารเช่น - คำขวัญ - คำอวยพร - คำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
	3. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง และ แผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางาน เขียน	๑ การนำภาพ โครงเรื่องและแผนภาพ ความคิดไปพัฒนางานเขียน
	4. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	๑ การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่างๆ ประกาศ แจ้งความแถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัย
	5. เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและ ญาติ	๑ การเขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและ ญาติ
	6. เขียนแสดงความรู้สึกและความ คิดเห็นได้ตรงตามเจตนา	๑ การเขียนแสดงความรู้สึกและความ คิดเห็น
	7. การกรอกแบบรายการต่างๆ	๑ การกรอกแบบรายการ - ใบฝากเงินและใบถอนเงิน - ธนาณัติ - แบบฝากส่งพัสดุไปรษณีย์ภัณฑ์
	8. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑ การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
	9. มีมารยาทในการเขียน	๑ มารยาทในการเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 6	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด	๑ การคัดลายมือ ตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียน อักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำได้ ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม	๑ การเขียนสื่อสารเช่น - คำขวัญ - คำอวยพร - คำประกาศ
	3. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง และ แผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางาน เขียน	๑ การนำภาพโครงเรื่องและแผนภาพ ความคิด
	4. เขียนเรียงความ	๑ การเขียนเรียงความ
	5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	๑ การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่างๆ ประกาศ แจ้งความแถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัย สุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบคำสั่ง
	6. เขียนจดหมายส่วนตัว	๑ การเขียนจดหมายส่วนตัว - จดหมายขอโทษ - จดหมายแสดงความขอบคุณ - จดหมายแสดงความเห็นใจ - จดหมายแสดงความยินดี
	7. การกรอกแบบราชการต่างๆ	๑ การกรอกแบบราชการ - แบบคำร้องต่างๆ - ใบสมัครการศึกษาต่อ - แบบฝากส่งพัสดุไปรษณีย์ภัณฑ์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	8. เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์	๑ การเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์
	9. มีมารยาทในการเขียน	๑ มารยาทในการเขียน

จากตารางสรุปได้ว่า การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับชั้น ได้กำหนด ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ไว้อย่างชัดเจน และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคัด ลายมือ การเขียนสื่อสาร การเขียนเรื่องสั้นๆเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องสั้นๆ ตาม จินตนาการ การเขียนบันทึกประจำวัน การเขียนจดหมาย การเขียนย่อความ การกรอกแบบ ราชการ การเขียนแสดงความรู้สึก การเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง การเขียนเรียงความและมี มารยาทในการเขียน

การเขียน

สาระ การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียน เรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และ รายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้ให้ความหมายการเขียนไว้หลายอย่างต่างกัน ดังนี้

1. ความหมายของการเขียน การเขียนสะกศคำ เป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียนมี นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

การเขียนมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคม (วรณี โสมประยูร. 2542 : 140 - 142) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนโดยสรุปไว้ดังนี้

1.1 เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด ความคิดความเข้าใจและประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน

1.2 เป็นการบันทึกรวบรวมข้อมูลที่ได้มีประสบการณ์มาก่อน

1.3 เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่ง ในเรื่องและผู้เขียนเกิดความรู้สึกประทับใจ หรือที่มีประสบการณ์

1.4 เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดจากสมัยหนึ่ง ไปสู่สมัยหนึ่ง หรือจากชาติหนึ่ง ไปสู่อีกชาติหนึ่ง เป็นต้น

1.5 เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญา เนื่องจากการเรียนรู้ทุกอย่าง ต้องอาศัย การเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังและอ่าน

1.6 เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ตามจุดประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคน ประารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลาย ความสามัคคีของคนในชาติเป็นต้น

1.7 เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียนทำให้รู้สึกถึงความสามารถของ ผู้เขียน

1.8 เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและเพิ่มฐานะ ทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้เป็นอย่างดี

1.9 เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกภาพส่วนบุคคล ให้มีความเชื่อมั่น ในตนเองในการแสดงความรู้สึกและแนวคิด

1.10 เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อ ตนเองและสังคม

มนตรีรา ภัคศิณรงค์ (2540 : 38) ได้กล่าวถึงความหมายของการสอนเขียนไว้ว่า การเขียนคือ การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของคนเรามาเป็นตัวหนังสือเพื่อเป็นการสื่อ ความหมายให้บุคคลอื่นได้เข้าใจความรู้สึกของตนเอง การเขียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ การดำรงชีพได้

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 139) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษรเพื่อสื่อ ความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้เพราะการเขียนเป็นทักษะการส่งออกตามหลักภาษาศิลป์

ฐะปะนีย์ นาคทรพรพ (2545 : 44-45) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลา ฝึกนานกว่าทักษะอื่น ๆ เริ่มตั้งแต่การคัดลายมือ การเขียนตัวหนังสือให้ถูกแบบ การสะกดคำ ให้ถูกต้อง การถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นตัวหนังสือให้ผู้อื่นอ่านเข้าใจ ตลอดจนการเขียน ถ้อยคำสำนวนให้สละสลวยได้ประโยชน์ตรงตามจุดประสงค์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 : 203) ให้ความหมายว่า การเขียน หมายถึง จัดให้เป็นตัวหนังสือหรือตัวเลข จัดให้เป็นเส้นหรือ รูปต่าง ๆ วาดตัวหนังสือ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การเขียนเป็นทักษะหนึ่งของการสื่อสาร ประเภทการส่งออก ที่มีความสัมพันธ์การฟัง การพูด การอ่าน เพราะลักษณะการฟัง การพูด และการอ่านช่วยให้ทักษะการเขียนดีขึ้น

2. ความสำคัญของการเขียน

การเขียนมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคม (วรรัตน์ โสภประยูร. 2542 : 140 - 142) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนโดยสรุปไว้ดังนี้

- 2.1 เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจและประสบการณ์ของคนออกเสนอผู้อ่าน
- 2.2 เป็นการบันทึกรวบรวมข้อมูลที่ได้มีประสบการณ์มาก่อน
- 2.3 เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่ง ในเรื่องของผู้เขียนเกิดความรู้สึกประทับใจหรือที่มีประสบการณ์
- 2.4 เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดจากสมัยหนึ่งไปสู่สมัยหนึ่ง หรือจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง เป็นต้น
- 2.5 เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญา เนื่องจากการเรียนรู้ทุกอย่าง ต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังและอ่าน
- 2.6 เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ตามจุดประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความสามัคคีของคนในชาติ เป็นต้น
- 2.7 เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียนทำให้รู้ถึงความสามารถของผู้เขียน
- 2.8 เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้เป็นอย่างดี
- 2.9 เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกภาพส่วนบุคคล ให้มีความเชื่อมั่นในตนเองในการแสดงความรู้สึกและแนวคิด
- 2.10 เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

จากความสำคัญของการเขียนสรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และความเป็นอยู่ของบุคคลในปัจจุบัน เพราะการเขียนที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้เขียน อ่านและเขียนหนังสือได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้แจ่มชัดและมีความมั่นใจในการเขียน

ทำให้ผลงานที่เขียนมีคุณค่ามากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพการศึกษาของบุคคลนั้นอีกด้วย

3. ประเภทของการเขียน

3.1 ในชั้น ป.1 - ป.2 เน้นการเขียนสวยงามและถูกต้อง จึงได้มีการฝึกการเขียน 3 ประเภทดังนี้

3.1.1 คัดลายมือ เขียนสวย อ่านง่าย เป็นระเบียบ สะอาด

3.1.2 เขียนตามคำบอก สะกดคำได้ถูกต้อง

3.1.3 แต่งความ แสดงความรู้ ความคิดเป็นตัวหนังสือให้ผู้อื่นรู้

การสอนคัดลายมือ ให้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ควรฝึกคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัดก่อนและชั้น ป.3-4 จึงฝึกคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด และเขียนหัวหัวคิ้วตัวบรรจงต่อไป และกิจกรรมที่ต้องเขียน ควรให้เขียนตัวเขียนบรรจงทุกครั้ง

3.2 ในการฝึกคัดลายมือให้สวยงาม เป็นระเบียบนั้น ควรฝึกทีละอย่าง และค่อย ๆ เพิ่มขึ้นดังต่อไปนี้

3.2.1 นั่ง วางสมุด จับดินสอ ด้วยท่าทางและวิธีที่ถูกต้อง

3.2.2 เขียนสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ถูกต้องตามแบบการเรียนอักษรไทย

เช่น เริ่มเขียนจากหัวตัวอักษร เป็นต้น

3.2.3 วางสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง

3.2.4 เส้นตัวพยัญชนะจรดบรรทัดบนและล่าง

3.2.5 เส้นตัวอักษร เรียบสม่ำเสมอคือ ไม่หนักบางเบาบ้างในเส้นตั้งหรือเส้นนอน

3.2.6 เส้นตัวอักษรตรงเรียบและขนาน ส่วนที่โค้งก็ได้จังหวะที่สวยงาม

ไม่คด ขรุขระ

3.2.7 ขนาดตัวอักษรได้สัดส่วน

3.2.8 ระยะห่างตัวอักษร (ช่องไฟ) เท่า ๆ กัน

3.2.9 สะกดถูกต้อง ไม่ตกหรือเกิน

3.2.10 เว้นวรรคถูกต้อง

3.2.11 สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

3.2.12 เขียนได้เร็ว สวย และถูกต้อง

ครูเป็นแบบอย่างที่สำคัญที่จะฝึกนักเรียนให้เขียนได้สวย และถูกต้องควรเดินตรวจแก้ไขและช่วยเหลือนักเรียนขณะกำลังคิด การคิดแต่ละครั้ง ไม่ควรใช้เวลานานเกิน 10 นาที และไม่ควรมีเนื้อหาในการคิด และไม่ควรรีกรัดมากเกินไป โดยมีเนื้อหาในการคิดไม่เกิน 10 บรรทัด เพราะจะทำให้เมื่อยและได้ผลงานที่ต่ำลง ทศนีย์ สุภเมธี (2533 : 121)

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

การเขียนเป็นทักษะการแสดงออกที่สำคัญและซับซ้อนเป็นทักษะที่ต้องใช้อวัยวะของร่างกายหลายอย่างประกอบกันดังนี้

4.1 มือ การพัฒนากล้ามเนื้อมือก็เป็นส่วนสำคัญในการเขียนเด็กบางคนไม่สามารถบังคับมือให้เขียนตัวอักษรได้ บางคนมือพิการก็ไม่มีนิ้ว หรือไม่สามารถเขียนได้เลย การเขียนต้องใช้มือเป็นประการสำคัญ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝนกล้ามเนื้อด้วย

4.2 ตา การเขียนจำเป็นต้องใช้สายตาดูแบบอักษร ว่าเหมือนแบบหรือไม่ สำหรับเด็กที่มีพัฒนาการทางอวัยวะตาไม่เจริญไปตามปกติจะมองภาพกลับหัวกับภาพจริง คือมองตัวอักษรกลับกับหัวข้าง กลับตัวข้าง ดังนั้น สายตาจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเขียนมาก

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างตากับกล้ามเนื้อ การเขียนต้องอาศัยสายตามองเพื่อรับเข้าและเขียนสิ่งที่มองเห็น นอกจากนี้ตายังต้องมองสิ่งที่มือเขียนว่ามีขนาดถูกต้องเหมือนแบบหรือเหมือนที่คิดไว้หรือไม่นอกจากนี้ในบางครั้งเมื่อเด็กเขียนตามคำบอก การฟังจะมีส่วนเกี่ยวข้องอีกด้วยเพราะถ้าฟังไม่ชัดก็เขียนไม่ถูก

4.4 สมองหรือสติปัญญา การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิด และสติปัญญาทั้งกล่าวข้างต้น ดังนั้น สมองจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำเป็นต่อการเขียนอย่างยิ่ง เพราะสมองไม่คิดสิ่งใดแล้ว ก็ไม่มีความต้องการที่จะเขียนแสดงสิ่งนั้นออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจ

5. การสร้างความพร้อมในการเขียน

กรณีการ์ พวงเกษม (2542 : 77) กล่าวถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่ครูจำเป็นต้องใช้เพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะเขียน ดังนี้

5.1 ก่อนเขียนให้มีการเล่นเกม

5.2 ฝึกความพร้อมในการใช้กล้ามเนื้อด้วย การวาด การลากเส้นประสาทร่างต่าง ๆ เพื่อจะได้เรียนรู้ลักษณะตัวอักษร

5.3 การให้เด็กได้เล่นกับดินเหนียว ดินน้ำมัน โดยนำดินเหนียวหรือดินน้ำมันให้เป็นอักษรต่าง ๆ

5.4 ให้ระบายสีภาพที่มีตัวอักษรชนิดต่างอยู่ด้วย

5.5 ให้เล่นเกมกิจกรรมเข้าจังหวะก่อนแล้วจึงเขียน

5.6 ให้เล่นเกมตุ๊กตา แสดงบทบาทเป็นพี่ แม่หรือเป็นพ่อแล้วเขียนตามนั้น

การเขียนสะกดคำ

1. ความหมายของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำ เป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียนมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อคุลย์ ภูปลี้ม (2542 : 10) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำคือ วิธีการจัดเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ภายในคำนั้น ๆ ได้ถูกต้องตามพจนานุกรมล้นบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ชัดเจนและเขียนคำนั้น ได้ถูกต้องรู้หลักเกณฑ์ในการเขียน และสามารถนำสิ่งที่เขียนไปสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

เนาวรัตน์ ซีนมณี (2540 : 18) กล่าวสรุปถึงความหมายของการเขียนสะกดคำว่าการเขียนสะกดคำมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันและความเป็นอยู่ของบุคคลในปัจจุบัน เพราะการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้เขียนอ่านและเขียนหนังสือ ได้ถูกต้องสื่อความหมายได้แจ่มชัดและมีความมั่นใจในการเขียนทำให้ผลงานที่เขียนมีคุณค่าเพิ่มขึ้น นอกจากนี้อาจจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพการศึกษาของบุคคลนั้นอีกด้วย

มะลิ อาจวิชัย (2540 : 12) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำเป็นการเขียนที่มีการเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ได้ถูกต้องตามพจนานุกรมล้นบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวกรันต์ เรียงตามลำดับได้อย่างถูกต้อง และมีความหมายตรงตามพจนานุกรมล้นบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 และสามารถนำคำที่เขียนได้ไปใช้ประโยชน์และสื่อสารในชีวิตประจำวัน

วีระศักดิ์ ปิตตลาโพธิ์ (2540 : 12) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ คือการจัดเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่มีความหมายถูกต้องตามพจนานุกรมล้นบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 และสามารถนำคำดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

อรทัย นุตรศิษฏ (2540 : 9-12) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ซึ่งนักเรียนจะต้องได้รับ

การฝึกให้สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง รวดเร็ว จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

กรมวิชาการ (2546 : 135) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำหมายถึง การอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน การอ่านสะกดคำจะต้องให้นักเรียนสังเกตรูปคำพร้อม ๆ กับการอ่านและสอนอ่านสะกดคำพร้อมกับการเขียนครูจะต้องให้อ่านสะกดคำแล้วเขียนคำพร้อม ๆ กัน การสอนสะกดคำจะนำคำที่มีความหมายมาสอน เมื่อสะกดคำจนจำคำได้แล้ว ต่อไปจะต้องไม่ใช้วิธีการสะกดคำ มิฉะนั้นนักเรียนจะอ่านจับใจความไม่ได้ และอ่านได้ช้า

การสะกดคำมีวิธีการสะกดคำหลายวิธี ถ้าสะกดคำเพื่ออ่านจะสะกดคำตามเสียง ถ้าสะกดคำเพื่อเขียนจะสะกดคำตามรูป และการสะกดคำจะสะกดคำเฉพาะคำที่เป็นคำไทย ตัวสะกดตรงตามรูปคำคือ แม่กง ใ้ ง สะกด แม่กน ใ้ น สะกด มีการสะกดคำดังต่อไปนี้

1. วิธีการสะกดคำตามรูปคำ

กา สะกด กอ-อา-กา

ขา สะกด ขอ-อา-ขา

คาง สะกด กอ-อา-งอ-คาง

ค้ำง สะกด กอ-อา-งอ-คาง-ไม้โท-ค้ำง

บาน สะกด บอ-อา-นอ-บาน

บ้าน สะกด บอ-อา-นอ-บาน-ไม้โท-บ้าน

2. วิธีการสะกดคำโดยสะกดแม่ ก กา ก่อน แล้วจึงสะกดมาตราตัวสะกด

คาง สะกด กอ-อา-กา-คาง-งอ-คาง

ค้ำง สะกด กอ-อา-กา-คาง-งอ-คาง-ไม้โท-ค้ำง

บาน สะกด บอ-อา-นอ-บาน

บ้าน สะกด บอ-อา-นอ-บาน-ไม้โท-บ้าน

3. วิธีสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คำที่สะกดไม่ตรงตาม

มาตราตัวสะกดจะเป็นคำที่มีจากภาษาต่างประเทศ เช่น คำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต เขมร ภาษาอังกฤษ เป็นต้น วิธีการอ่านและเขียนมีวิธีการดังนี้

3.1 เห็นรูปคำ และอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง

3.2 จำรูปคำ และรู้ความหมายของคำ

3.3 รู้หลักการสะกดคำ เช่น

แม่งง ใ้ ง สะกด

แม่งน ใ้ น ร ล พ ญ ฌ สะกด

แม่งบ ใ้ บ ภ พ ป ฟ สะกด

คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดจะไม่สะกดคำ แต่ใช้หลักการสังเกต
รูปคำจำคำโดยอ่านเขียนคำนั้นอยู่เสมอ รู้ความหมายของคำและรู้หลักการสะกดคำ เช่น เหตุ
ให้รู้ ว่า ๓ ออกเสียง ค สะกด

1. วิธีสะกดคำอักษรควบ มีวิธีการสะกดคำ 2 วิธี คือสะกดคำเพื่ออ่านจะ
มุ่งที่เสียงของคำด้วยการอ่านอักษรควบก่อน เช่น กร ออกเสียง กรอ ปล ออกเสียง ปลอ
แล้ว นำเสียง กรอ ปลอ สะกดคำ กรอ-ออ-งอ-กรอง ปลอ-ออ-งอ-ปลอง ออกเสียงพยัญชนะ
ต้นเป็นเสียงกล้ำก่อน วิธีนี้นักเรียนจะออกเสียงกล้ำชัดเจน อีกวิธีหนึ่งเป็นการสะกดคำแบบ
เรียงพยัญชนะต้น วิธีนี้จะใช้ในการสะกดคำเพื่อเขียน เช่น กอ-รอ-อา-บอ-กราบ ถ้าสะกดคำ
แบบเรียงพยัญชนะต้น นักเรียนจะออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวแรก และทิ้งเสียงพยัญชนะตัว
ที่สอง ทำให้ออกเสียงควบไม่ชัด

2. วิธีการสะกดคำอักษรนำ มีวิธีการสะกดคำดังนี้

2.1 ห นำ ข ร ล ว ให้ออกเสียงพยัญชนะนำก่อน หน ออกเสียง
หนอ หย ออกเสียง หยอ เป็นต้น แล้วจึงสะกดคำ เช่น หยา สะกดว่า หยอ-อา-หยา หนู
สะกดว่า หนอ-อู-หนู ให้เห็นว่าอักษรตัวแรกมีอิทธิพลต่ออักษรตัวที่สอง บางคนจะให้อ่าน
แบบเทียบเสียง เช่น ลา-หลา- มา-หมา-ลา-คลา-ค เพื่อสังเกตเสียงอ่าน ส่วนสะกดคำเพื่อมุ่ง
เขียนสะกดคำ

2.2 อ นำ ข ให้ออกเสียง อย เป็นเสียง ข แล้วสะกดคำ อย่า สะกดว่า
ยอ-อา-ยา-ชา-ช-เอก-อย่า (ออกเสียง อย่า เพราะอิทธิพลของเสียง อ ที่เป็นอักษรนำ) หรือ
ออ-ยอ-อา-ยา-ไม้อเอก-อย่า อีกวิธีหนึ่งไม่สะกดคำให้จำรูปคำทั้ง 4 คำคือ อย่า อยู่ อย่าง อยาก

2.3 การสะกดคำที่มีอักษรที่มีอักษรสูงอักษรต่ำเดี่ยว หรืออักษรกลางนำ
อักษรต่ำเดี่ยว เช่น สง-สน-สม-ผล-กล-ถน-ตล เป็นต้น ให้ออกเสียงนำก่อน เช่น
สน ออกเสียง สะ - หนอ - สม ออกเสียง สะหมอ ผล ออกเสียง สะหลอ ตล ออกเสียง
ตะลอ แล้วจึงสะกดคำเพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง เช่น สนอง สะกดว่า สะหนอ -ออ-งอ-สะ
หนอง (วิธีนี้ครูมักจะไม่วุ่น) หรืออาจจะสะกดคำแบบเรียงพยัญชนะก็ได้ แต่มุ่งการเขียนคำ
ให้ถูก เช่น สนอง สะกดว่า สอ-นอ-ออ-งอ-สะ หนอง เสมอ สะกด สอ-มอ-เอ-

ระหมอบ นักเรียนจะไม่ได้หลักการออกเสียง แต่ถ้าอ่านบ่อยและอ่านมากจะทำให้อ่านได้ถูกต้อง การสอนอักษรนำควรให้นักเรียนทราบว่าคำใดเป็นอักษรนำ เสียงจะตามตัวหน้า

3. วิธีการสะกดคำที่สระเปลี่ยนรูปและลดรูป มีสระบางสระเมื่อมีตัวสะกดและเปลี่ยนรูปคำ เช่น

สระ โอะ มีตัวสะกด จะลดรูป

ลด สะกดว่า ลอ - โอะ - คอ - ลอ

สระอะ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปเป็นหันอากาศ

วัน สะกดว่า วอ - อะ - นอ - วัน

สระเอะ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปโดยใช้ไม้ไต่คู้

เปิด สะกด ปอ - เอะ - คอ - เปิด

สระเออ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูป

เดิน สะกด คอ - เออ - นอ - เดิน

สระเอะ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูป

แข็ง สะกดว่า ขอ - แอะ - งอ - แข็ง

สระอัว มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูป

ลวด สะกด ลอ - อัว - คอ - ลวด

การสอนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปให้นักเรียนสังเกตรูปคำและเข้าใจว่าใช้สระใดเป็นสระประสมคำ และรู้ความหมายของคำ รูปคำมีวิธีเขียนอย่างไร การอ่านและเขียนอยู่เสมอจะทำให้นักเรียนจำคำได้ดี

4. วิธีสะกดคำที่มีตัวการันต์เป็นคำที่มาจากภาษาอื่น คำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต จะมีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด การสะกดคำที่มีตัวการันต์จะให้อ่านเป็นคำแล้วสังเกตเป็นรูปคำ แล้วรู้กฎเกณฑ์ตามหลักภาษา คำที่มีตัวการันต์ พยัญชนะการันต์จะไม่ออกเสียง

จากการเขียนสะกดคำ สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำหมายถึงการฝึกทักษะการเขียนให้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 เป็นการเขียนที่มีการเรียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ ได้อย่างถูกต้องและมีความหมายสามารถนำคำที่เขียนไปใช้ประโยชน์และสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

2. ขั้นตอนการสอนเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำมีความสำคัญและจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งถือว่าเป็นทักษะทางภาษาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และจะต้องพยายามจัดกิจกรรมสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยการจัดรูปแบบที่ต่างกันไปเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนให้เกิดความตั้งใจในการเรียน และพยายามฝึกฝนให้ดียิ่งขึ้น ดังที่มีนักการศึกษาได้เสนอแนวทางในการสอนเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

อคุลย์ ภูปลี (2542 : 20) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนเขียนสะกดคำตามหลักจิตวิทยาไว้ดังนี้

1. ตรวจสอบ (Examine) เป็นการตรวจสอบที่จะให้นักเรียนเขียนอย่างระมัดระวัง เช่น คำที่มีอุปสรรค (Prefix) และคำที่มีปัจจัย (Suffix)
 2. ออกเสียง (Pronounce) เป็นการออกเสียงคำที่จะเขียนให้ถูกต้อง
 3. สะกดคำ (Spell) เป็นการฝึกสะกดคำที่จะเขียนด้วยปากเปล่า โดยออกเสียงดัง ๆ หลาย ๆ ครั้ง
 4. เขียน (Write) เป็นการฝึกคำที่สะกดนั้น ๆ 5-10 ครั้ง แล้วตรวจสอบดูว่าเขียนถูกต้องหรือไม่
 5. ใช้ (Use) นำคำที่เขียนสะกดมาแต่งประโยค
 6. ทบทวน (Review) ทบทวนคำที่เขียนสะกดคำแต่ละคำในโอกาสต่อไป
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545 : 55-56) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนเขียน ดังนี้
1. ก่อนสอนครูควรพุดจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเขียนหนังสือให้ถูกต้องชัดเจนว่า การเขียนหนังสือถูกต้อง ชัดเจน เป็นการแสดงว่าผู้เขียนเป็นผู้มีการศึกษาดีใครอ่านข้อความนั้น ๆ ก็เข้าใจได้ง่าย ไม่มีการเข้าใจผิดและควรอธิบายให้เข้าใจประโยชน์ที่จะได้จากการเขียนแต่ประเภทด้วย
 2. พยายามสอนให้การเขียนสัมพันธ์กับ การฟัง การพูด การอ่าน วิธีที่จะสอนให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ นั่นก็คือ ก่อนที่จะเขียนสิ่งใด ควรริเริ่มต้นด้วยการฝึก ให้รู้จักฟังเสียก่อนแล้วจึงเขียน เช่น ให้ฟังคำถามแล้วเขียนตอบ ให้ตรงคำถาม เก็บสิ่งที่ได้ฟังจากการบรรยายไปเขียนหรือให้อภิปรายกันในเรื่องที่จะเขียนจนแน่ใจว่านักเรียนมีความรู้และความคิดที่จะเขียนเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ เสียก่อนแล้วจึงให้เขียน บางครั้งครูอาจกำหนดให้นักเรียนไปอ่านหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือในห้องสมุดมาเขียนก็ได้

3. ในกรณีที่นักเรียนเขียนหนังสือสะกดตัวผิดนั้น ครูควรหาอุบายให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเต็มใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนคิดว่าทำโทษ ให้แก่อีกจนนักเรียนเบื่อหน่ายซึ่งไม่ทำให้เกิดผลดีแต่อย่างใด วิธีแก้อาจทำได้ โดยรวบรวมคำที่นักเรียนมักสะกดผิดเสมอ ๆ เขียนบนกระดานคำหรือเขียนใส่บัตรคำนำไปปิดไว้บนป้ายประกาศของชั้น ครูมอบหน้าที่ให้เด็กช่วยกันเขียนบัตรคำก็ได้เมื่อรวบรวมคำที่คิดไว้ให้ดูมาก ๆ แล้วควรทดสอบเสียบ้างอาจแข่งขันสะกดคำถูก บ้างก็ได้ ทั้งนี้จะเป็นการช่วยให้นักเรียนรู้จักระวังตัวมิให้เขียนผิด

4. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ให้ทำหนังสือเขียนสำหรับชั้น หรือประกวดเขียนนิทาน หรือประกวดเขียนเรื่องจริงที่ได้ประสบมาด้วยตนเอง ก็เป็นการส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียนได้เหมือนกัน

5. ในการสอนวิชาต่าง ๆ อาจมีโอกาที่จะฝึกทักษะการเขียนได้เสมอ ครูที่สอนภาษาไทยควรจะได้มีการปรึกษาหารือกับครูที่สอนวิชาอื่น ๆ เพื่อช่วยกันหรือร่วมมือกันสอนให้สาระวิชาต่าง ๆ สัมพันธ์กัน โดยใช้เนื้อหาในวิชาอื่นสำหรับฝึกทักษะเขียนก็ได้ เช่น สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ฯลฯ อาจเขียนเรียงความ หรือรายงานในเนื้อหาวิชานั้น ๆ ก็ได้

จากขั้นตอนวิธีการสอนเขียนสะกดคำสรุปได้ว่า เป็นขั้นตอนวิธีการสอนที่ครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเด็กหลายวิธี โดยครูอาจใช้เพียงขั้นตอนวิธีการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือใช้ขั้นตอนวิธีสอนและกิจกรรมหลาย ๆ อย่างประกอบกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม จุดประสงค์เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ และสนุกสนาน มีความสามารถในการเขียนสะกดคำสูงขึ้น

3. ปัญหาการเขียนสะกดคำ

ในการเขียนภาษาไทยนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์กันทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญ เพราะเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิดตลอดจนทัศนคติต่างๆ ถ้าหากผู้เขียน เขียนผิดก็จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายผิดไปด้วย การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนั้นเป็นทักษะที่ต้องอาศัยความสามารถและการฝึกหัด ทั้งนี้เพราะการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนั้นเป็นทักษะที่ค่อนข้างยาก

กรณีการ์ พวงเกษม (2532 : 2) ได้กล่าวถึงปัญหาและข้อบกพร่องจากการเขียนสะกดคำผิดว่า มีรูปแบบการเขียนสะกดคำผิด ดังนี้

1. เขียนสะกดผิดที่พยัญชนะ
2. การตัดและเติมสระ สระเปลี่ยนรูป การเขียนสะกดผิด การเขียนสระเสียงสั้นยาวสลับกัน เขียนคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ สระประสมเขียนผิด
3. ใช้วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง
4. ใช้ตัวสะกดผิดที่ ใช้ตัวสะกดผิด เขียนคำมาจากภาษาอื่นผิด เขียนผิดโดยแทนเสียงให้สั้นลงหรือยืดยาวออก เขียนคำที่ใช้ ร ล ว ควบกล้ำผิดเขียนผิดที่สระ ไอ ใอ และอัย เขียนผิดที่ใช้อักษรนำผิด

กรมวิชาการ (2535 : 23) กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้การเขียนสะกดคำผิด คือ การละเลยไม่ตระหนักถึงการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง ขาดการสังเกตทำให้แนวเทียบผิด ซึ่งการสังเกตจะช่วยให้สรุปหลักเกณฑ์ในการสะกดคำได้ถูกต้องได้

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 156 – 157) ได้ศึกษาลักษณะของคำที่มักเขียนสะกดผิด ไว้ดังนี้

1. คำที่มีหลายพยางค์ เช่น สนุกสนาน พฤษศยปี มกุฎราชกุมาร
2. คำที่ประและไม่ประวิสรรชนีย์ เช่น สะควก สบาย
3. คำที่มีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงกับการออกเสียง เช่น เหล้า ทุ่ง ลอกแล็ก
4. คำที่ใช้ ใ- อัย อำ เช่น จาระไน เหงื่อไหล ไคลย้อย อัยการ รัตนศรัย

อัมพาด

5. คำที่มีสระผสม เช่น เลี้ยง เลี้ยว เพื่อน เหมือน
6. คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับ เช่น ประโยชน์ สัตว์ เสาร์ พิสูจน์
7. คำพ้องเสียง เช่น หน้า-น้ำ หญ้า-ย่า แต้-แซ่ ขรรค์-ขัน
8. คำลดรูปหรือคำเปลี่ยนรูปสระเมื่อมีตัวสะกด เช่น ขวน พบ พิศดาร
10. คำที่มีอักษรนำ เช่น ขนม ตลาด ถนน ขมูบขมิบ เขี่ยน แล้ง
11. คำที่มี ห หน้า และ อ นำ เช่น หย่า หลา แหลม หย่า อยาก
12. การใช้ ร ล ว ควบกล้ำ เช่น กล้วย มะพร้าว กรับ กวาด ความ
13. คำที่ใช้ รร (รอหัน) เช่น บรรทัด รูปพรรณ อุปสรรค สรรพคุณ
14. คำที่มีความหมายเป็นนามธรรม เช่น ความสุข ความซื่อสัตย์ เวทมนต์
15. คำราชาศัพท์ เช่น เชษฐา เถลิงพระชนมพรรษา พระบรมฉายาลักษณ์
16. คำที่ใช้ในบทประพันธ์ ประเภทร้อยกรอง เช่น บทมอลย์ จันจาด

ประภัสสร

17. คำที่มาจากภาษาอังกฤษ เช่น ไนลอน เต็นท์ เซ็ต ฟิล์ม แอลกอฮอล์

18. คำพิเศษและมีกฎยกเว้น เช่น ซาคี จริง สัปดาห์ สังเกต ศีรษะ

จากปัญหาการเขียนสะกดคำผิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำผิดนั้น ต้องอาศัยทักษะหลายด้านด้วยกัน จึงจะสามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง เช่น ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การสังเกต การฝึกหัด และการละเอียดไม่ตระหนักรั้งถึงการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2542 : 34) การเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถนำมาใช้ได้กับทุกวิชาทุกระดับชั้น และจะมีประสิทธิผลยิ่งกักิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้าน การแก้ปัญหาคำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ การคิดแบบหลากหลาย การปฏิบัติภารกิจที่ซับซ้อนการเน้นคุณธรรม จริยธรรม การสร้างเสริมประชาธิปไตยในชั้นเรียน ทักษะทางสังคม การสร้างนิสัยความรับผิดชอบร่วมกัน และความร่วมมือภายในกลุ่ม

1. ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

พรรณรัตน์ เฝ้าธรรมสาร (เสรี อุจนอก, 2542 : 19 ; อ้างอิงมาจาก พรรณรัตน์ เฝ้าธรรมสาร, 2533 : 35-37) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถที่แตกต่างกัน ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบการทำงานของตนเองเท่า ๆ กันกับความรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกในกลุ่มด้วย

วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2543 : 34) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนทรัพยากรการเรียนรู้รวมทั้งการเป็นกำลังใจให้แก่กันและกันคนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

กมลวรรณ โภชบัณฑิต (2543 : 13) ได้ให้ความเห็นว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยให้นักเรียนที่มีความแตกต่างกันมาเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ สมาชิกภายในกลุ่มจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นร่วมกัน แก้ปัญหาและทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ครูกำหนด คนที่เรียนเก่งจะช่วยคนที่เรียนอ่อนกว่า ทุกคนจะต้องช่วยเหลือให้กลุ่มประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

จันทร์ตา ดันตวิงสานุรักษ์ (2543 : 37-55) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย ๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมาย ตลอดจนส่งเสริมให้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือทีมตามระบอบประชาธิปไตย

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544 : 131) ได้ให้ความเห็นว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการให้กำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้เพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือความสำเร็จของกลุ่ม

สุคนธ์ สนิชพานนท์ (2545 : 30) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีสอนที่ออกแบบกิจกรรมการเรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ในแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ผู้เรียนแต่ละคนต้องร่วมมือกัน มีการช่วยเหลือกันรับผิดชอบต่อ การเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เพราะยึดหลักแนวคิดที่ว่า ความสำเร็จของสมาชิกทุกคนจะรวมกันเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

อัญชณา โภชพลากร (2545 : 15) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม คณะความสามารถมีทั้งเรียนเก่ง ปานกลาง และเรียนอ่อน กลุ่มละประมาณ 5 คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเองและงานของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้กำลังใจ

และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ทุกคนในกลุ่ม ได้เรียนรู้บรรลุผลตามจุดประสงค์และ
คะแนนจากความสำเร็จของแต่ละคนจะเป็นคะแนนความสำเร็จของกลุ่ม รวมทั้งคุณค่าใน
ความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปภายหน้า

ทิสนา เขมมณี (2547 : 98) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ
การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกันกลุ่มละประมาณ
3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

เพ็ญประภา ชาตยานนท์ (2547 : 32) การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ
สมาชิกภายในกลุ่มมีประมาณ 4-6 คน มีความแตกต่างกันด้านความรู้ ความสามารถ
โดยเป้าหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ สมาชิกภายในกลุ่มมีบทบาทเท่าเทียมกัน
การทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ โดยพัฒนาทักษะทางสังคมในการทำงานกลุ่ม พึ่งพา
สนับสนุนเพื่อนทุกคนในกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

เสาวลักษณ์ น้อยอาษา (2547 : 24) ใ้ค้อธิบายว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง
การจัดสภาพการเรียนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 2-6 คน สมาชิกในกลุ่มมี
ความสามารถทางการเรียนที่แตกต่างกัน คือ มีคนเก่ง ปานกลาง อ่อนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน
ให้ทำงานร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม โดยมีกลุ่มประสบ
ความสำเร็จได้เมื่อสมาชิกทุกคนรับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน

อดุลย์ เอี่ยมแจ้งพันธ์ (2547 : 53) การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการร่วมมือกันแก้ปัญหา
ต่าง ๆ นักเรียนรู้จักวิธีการทำงานกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยสมาชิกภายในกลุ่มตระหนักว่าแต่ละคนเป็น
ส่วนหนึ่งของกลุ่ม

สรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือหมายถึง การเรียนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อม
ทางการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มมี
ความสามารถแตกต่างกัน โดยแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ปรึกษาหารือ แก้ปัญหาและทำกิจกรรมร่วมกันให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ครูกำหนด คนที่
เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า ทุกคนจะต้องช่วยเหลือกัน ความสำเร็จของแต่ละ
บุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ชนาธิป พรกุล (2544 :71-72) ได้กล่าวไว้ว่า จะใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เรียนรู้เพื่อต้องการให้ผู้เรียน ได้รับสิ่งต่อไปนี้

1. การพัฒนาสติปัญญา มีทักษะทางการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา
2. ทักษะทางสังคม เช่น การร่วมมือ การช่วยเหลือ การปฏิสัมพันธ์ในทาง

สร้างสรรค์

3. ความอดทนต่อความแตกต่าง เรียนรู้ในการพึ่งพาคนอื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำงานเป็นทีม

4. การพัฒนาตนเอง เช่น ควบคุมตนเองในการเรียน เข้าใจตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ

5. ความเท่าเทียมกันมีการยอมรับว่าทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่องใด

กรมวิชาการ (2545 : 64) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งฝึกฝนและพัฒนาดังนี้

1. การเรียนรู้ร่วมกัน
2. การทำงานกับผู้อื่น การเป็นผู้นำและเป็นผู้ตาม
3. การคิดแบบหลากหลาย
4. การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ด้วยตนเอง
5. ประชาธิปไตย
6. การเรียนอย่างมีความสุข

ทิสนา เขมมณี (2547 : 265) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหา และอื่น ๆ

จุฑารัตน์ สุจินพรหม (2546 : 37) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการฝึกให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน ช่วยพัฒนานักเรียนในเรื่องของการทำงานกันเป็นกลุ่ม ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน เรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปวัตถุประสงค์การเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกันโดยแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้มีความสัมพันธ์ระหว่างคนในกลุ่ม มีการถกเถียงปัญหา ปรึกษาหารือร่วมกันแก้ปัญหาและทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ครูกำหนด ทุกคนจะต้องช่วยเหลือกันความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

3. ความสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

พิมพ์พันธ์ เดชะอุปต์ (2541 : 40) ศึกษาการเรียนรู้แบบร่วมมือ และสรุปถึงความสำคัญการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อนักเรียน ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกทุกคน เพราะทุกคนร่วมมือกันในการทำงานกลุ่ม และทุกคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน

2. สมาชิกทุกคนมีโอกาส คิด พุด แสดงออก แสดงความคิดเห็น และลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน

3. เสริมการช่วยเหลือกัน เช่น นักเรียนที่เก่งช่วยเหลือนักเรียนไม่เก่ง ทำให้นักเรียนที่เก่งเกิดความภาคภูมิใจรู้จักเสียสละเวลา ส่วนคนที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อน

4. ส่งเสริมให้รู้จักคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจเลือก เพราะมีการร่วมกันคิด เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลมาพิจารณาาร่วมกัน

5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกันและกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งเหล่านี้จะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จันทรา ดันดิพงษานุรักษ์ (2543 : 37) ให้ข้อสรุปว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีข้อดี มีคุณลักษณะ และประสิทธิภาพของการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นของนักเรียน
2. ช่วยพัฒนาความคิดของนักเรียน
3. ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
4. ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน
5. ส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน
6. ทำให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์ หรือมุมมองกว้างขึ้น

7. ช่วยให้นักเรียนมีการปรับตัวในสังคมดีขึ้น

4. องค์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญครบ 5 ประการ ดังนี้

1. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) กลุ่มต้องมีความตระหนักว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ดังนั้น แต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและในขณะที่เดียวกันต้องช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วยเพื่อประโยชน์ร่วมกัน

2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face - To - Face Promotive Interaction)

3. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) สมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องมีความรับผิดชอบและพยายามทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

4. การใช้ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skill) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญหลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ไขความขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ครูควรสอนและฝึกให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยให้การดำเนินงานไปได้

5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) การวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

5. ประเภทของกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มเรียนรู้ที่ใช้โดยทั่วไปมี 3 ประเภท

1. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (Formal Cooperative Learning Groups) กลุ่มประเภทนี้ ครูจัดขึ้น โดยการวางแผน จัดระเบียบ กฎเกณฑ์และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

2. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (Informal Cooperative

Learning Groups) กลุ่มประเภทนี้ ครูจัดขึ้นเฉพาะกิจเป็นครั้งคราว โดยสอดแทรกอยู่ใน การสอนปกติทั่วๆ ไป โดยเฉพาะการสอนแบบบรรยาย ครูสามารถจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบ ร่วมมือแทรกเข้าไปเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจหรือใช้ความคิดเป็นพิเศษ

3. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร (Cooperative Base Groups) กลุ่มประเภทนี้ เป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่สมาชิกกลุ่มมีประสบการณ์การทำงานและการเรียนรู้ ร่วมกันมานานจนกระทั่งเกิดความสัมพันธ์ภาพที่ดี สมาชิกกลุ่มมีความผูกพัน ห่วงใย ช่วยเหลือกันและกันอย่างต่อเนื่อง

6. รูปแบบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตุรคักลี หลาบลามา (2535 : 97) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ นิยมใช้โดยทั่วไปในปัจจุบันมี 8 รูปแบบ ดังนี้

1. การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จเป็นทีม (Student Teams Achievement Divisions: STAD) สมาชิกในกลุ่ม 4 คน ระดับสติปัญญาต่างกัน เช่น เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน ครูกำหนดบทเรียนและงานของกลุ่มไว้แล้วครูทำการสอนบทเรียนให้ นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนดนักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกันและกัน เด็กเก่ง ช่วยและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำส่งครู นักเรียนต่างคนต่างทำข้อสอบแล้วเอา คะแนนของทุกคนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม ครูจัดลำดับของคะแนนทุกกลุ่มปิด ประกาศให้ทุกคนทราบ

2. การเรียนรู้ที่แข่งขันเป็นทีม (Teams – Games – Tournament : TGT) จัดกลุ่มเช่นเดียวกับ STAD แต่ไม่มีการสอบทุกสัปดาห์แต่ละทีมที่มีความสามารถทำกันจะ แข่งขันกันตอบปัญหา จะมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์โดยพิจารณาจากความสามารถของ แต่ละบุคคล

3. การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกลุ่ม (Teams Assisted Individualization : TAI) สมาชิกของกลุ่ม 4 คน มีระดับความรู้ต่างกัน ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3-6 ครูเรียกเด็กที่มีความรู้ระดับเดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอน ความยากง่ายของ เนื้อหาวิชาที่สอนจะแตกต่างกัน เด็กกลับไปยังกลุ่มของตน และต่างคนต่างทำงานที่ได้รับ มอบหมาย แต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกคนสอบข้อสอบโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน มีการให้รางวัลทีมที่ทำคะแนนได้ดีกว่าเดิม

4. การเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสานการอ่านและการเขียน (Cooperative Integrated Reading and Composition : CIRC) ใช้สำหรับวิชาอ่านเขียนและทักษะอื่น ๆ

ทางภาษา สมาชิกในกลุ่ม 4 คน มีพื้นความรู้เท่ากัน 2 คน อีก 2 คน ก็เท่ากัน แต่ต่างระดับความรู้กับ 2 คนแรก ครูจะเรียกผู้ที่มีความรู้ระดับเท่ากันจากทุกกลุ่มมาสอนให้กลับเข้ากลุ่ม แล้วเรียกผู้ต่อไปจากทุกกลุ่มมาสอนคะแนนของกลุ่มพิจารณาจากคะแนนสอบของสมาชิกกลุ่มรายบุคคล

5. การเรียนรู้แบบต่อภาพ (Jigsaw) ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 สมาชิกในกลุ่มมี 6 คน ความรู้ต่างระดับกัน สมาชิกแต่ละคนไปเรียนร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ในหัวข้อที่ต่างกันออกไป แล้วทุกคนก็กลับมากลุ่มของตนเองสอนเพื่อนในสิ่งที่ตนไปเรียนร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ มา การประเมินผลเป็นรายบุคคลแล้วรวมคะแนนเป็นกลุ่ม

6. การเรียนรู้แบบต่อบทเรียน (Jigsaw II) พัฒนามาจาก Jigsaw โดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนในการช่วยเหลือและพึ่งพากันมากขึ้น มีขั้นตอนเหมือน Jigsaw ทุกประการ แต่ตอนประเมินผล ครูจะนำคะแนนทุกคนในกลุ่มมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด หรือ ได้รับคะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัล ซึ่งสมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คน นักเรียนทุกคนเรียนบทเรียนเดียวกันสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้ความสนใจในหัวข้อย่อยในบทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจในหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมกัน ค้นคว้า และอภิปราย แล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตนสอนเพื่อนในเรื่องที่ตนเองไปประชุมกับสมาชิกกลุ่มอื่นมา ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าครั้งก่อนจะได้รับรางวัล

7. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together : LT)

รูปแบบ การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together : LT) นี้ จอห์นสัน และจอห์นสัน Johnson and Johnson (1994 : 31-37) เป็นผู้เสนอในปี ค.ศ. 1975 ต่อมาในปี ค.ศ. 1984 เขาเรียกรูปแบบนี้ว่า วงกลมการเรียนรู้ (Circles of Learning) รูปแบบนี้มีการกำหนดสถานการณ์และเงื่อนไขให้นักเรียนทำผลงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันเอกสาร การแบ่งงานที่เหมาะสม และการให้รางวัลกลุ่ม ซึ่งจอห์นสันและจอห์นสันได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า

7.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบ LT จะต้องมีองค์ประกอบดังนี้

7.1.1 สร้างความรู้สึกพึ่งพากัน (Positive Interdependence) ให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียน ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี คือ

- 1) กำหนดเป้าหมายร่วมของกลุ่ม (Mutual Goals) ให้ทุกคนต้องเรียนรู้เหมือนกัน
- 2) การให้รางวัลรวม เช่น ถ้าสมาชิกทุกคนของกลุ่มได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 90 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม (Joint Rewards) สมาชิกในกลุ่มนั้นจะได้คะแนนพิเศษอีกคนละ 5 คะแนน
- 3) ให้ใช้เอกสารหรือแหล่งข้อมูล (Share Resources) ครูอาจแจกเอกสารที่ต้องใช้เพียง 1 ชุด สมาชิกแต่ละคนจะต้องช่วยกันอ่าน โดยแบ่งเอกสารออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
- 4) กำหนดบทบาทของสมาชิกในการทำงานกลุ่ม (Assigned Roles) งานที่มอบหมายแต่ละงานอาจกำหนดบทบาทการทำงานของสมาชิกในกลุ่มแตกต่างกัน หากเป็นงานเกี่ยวกับการตอบคำถามในแบบฝึกหัดที่กำหนด ครูอาจกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้อ่านคำถาม ผู้ตรวจสอบ ผู้กระตุ้นให้สมาชิกช่วยกันคิดหาคำตอบและ ผู้ฉบับที่กักคำตอบ
- 5) จัดให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน (Face – To – Face Interaction) ให้นักเรียนทำงานด้วยกันภายใต้บรรยากาศของความช่วยเหลือและส่งเสริมกัน
- 6) จัดให้มีการรับผิดชอบในส่วนบุคคลที่จะเรียนรู้ (Individual Accountability) เป็นการทำให้นักเรียนแต่ละคนตั้งใจเรียนและช่วยกันทำงาน ไม่กินแรงเพื่อน ครูอาจจัดสภาพการณ์ได้ด้วยการประเมินเป็นระยะ สุ่มสมาชิกของกลุ่มให้ตอบคำถามหรือ รายงานผลการทำงาน สมาชิกทุกคนจึงต้องเตรียมพร้อมที่จะเป็นตัวแทนของกลุ่ม
- 7) ให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะสังคม (Social Skills) การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี นักเรียนต้องมีทักษะทางสังคมที่จำเป็น ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การสร้างความไว้วางใจ การสื่อสาร และทักษะการจัดการกับข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- 8) จัดให้มีกระบวนการกลุ่ม (Group Processing) เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และหาทางปรับปรุงการทำงานกลุ่มให้ดีขึ้น

จากหลักการดังกล่าวทำให้ได้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมกัน หรือ Learning Together ที่นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผลงานกลุ่ม ในขณะที่ทำงานนักเรียนช่วยกันคิด และช่วยกันตอบคำถาม พยายามทำให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมและทุกคนเข้าใจที่มาของ

คำตอบ ให้นักเรียนขอความช่วยเหลือจากเพื่อนก่อนที่จะถามครู และครูชมเชยหรือให้รางวัลกลุ่มตามผลงานของกลุ่มเป็นหลัก

ในการนำรูปแบบนี้ไปใช้ควรดำเนินการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์การสอนให้ชัดเจน
2. จัดกลุ่มให้มีขนาดไม่เกิน 6 คน หากนักเรียนยังใหม่ต่อการเรียนแบบร่วมมือ ควรใช้กลุ่มที่มีขนาดเล็ก เพื่อให้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด นักเรียนในแต่ละกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีเพศหญิงและเพศชาย แต่ในบางครั้งการจัดนักเรียนที่มีความสามารถเหมือนกันเข้ากลุ่มเดียวกันเพื่อฝึกทักษะก็สามารถทำได้
3. จัดให้มีนักเรียนนั่งหันหน้าเข้าหากันเป็นวง เพื่อให้สามารถสื่อสารพูดคุยกันได้สะดวก
4. จัดเอกสารหรือสื่อการสอนที่ทำให้นักเรียนต้องพึ่งพาอาศัยกัน เช่น จัดเอกสารให้กลุ่มละชุดเดียว เพื่อให้นักเรียนแบ่งกันดู แบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยให้แต่ละคนรับผิดชอบในการอ่าน และทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างกลุ่มเพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มต้องพึ่งพาช่วยเหลือกัน ทำให้กลุ่มของตนเป็นกลุ่มที่ชนะ
5. กำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้เกิดการพึ่งพากัน ตัวอย่างบทบาทในการทำงานกลุ่มได้แก่ ผู้สรุปย่อ ทำหน้าที่สรุปบทเรียน ผู้ตรวจสอบ ทำหน้าที่สอบถามเพื่อนสมาชิก ผู้กระตุ้น ทำหน้าที่ส่งเสริมชักชวนให้เพื่อนสมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็น ผู้บันทึก ทำหน้าที่จดบันทึกการตัดสินใจของกลุ่มหรือรายงานของกลุ่ม ผู้สังเกต ทำหน้าที่ตรวจสอบความร่วมมือระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม
6. อธิบายงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ
7. แข่งเงื่อนไขเพื่อจัดสภาพให้เกิดความเกี่ยวพันกันในเรื่องของเป้าหมาย ร่วมอาจทำได้โดยกำหนดให้กลุ่มผลิตผลงานร่วมกันเพียง 1 ชิ้น หรือให้รางวัลกลุ่มจากผลงานของสมาชิกแต่ละคน
8. จัดสภาพให้เกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของแต่ละคน ซึ่งจะทำได้ ทุกคนมีส่วนร่วมให้กับกลุ่ม เช่น ครูจัดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูสุ่มเลือกสมาชิกของใครคนหนึ่งขึ้นมารายงานผลงานของกลุ่ม หรือครูเลือกผลงานของสมาชิกคนใดคนหนึ่งมาเป็นตัวแทนของกลุ่มแล้วให้คะแนนกลุ่มจากผลงานของสมาชิกคนนั้น เป็นต้น
9. จัดสภาพให้เกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่ม เป็นค้ำว่าให้ถามเพื่อนกลุ่มอื่นได้ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ

10. อธิบายเกณฑ์ของความสำเร้ง การให้คะแนนควรเป็นแบบอิงเกณฑ์มากกว่าอิงกลุ่ม สำหรับกลุ่มแบบแตกต่าง (Heterogeneous Groups) เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแต่ละกลุ่มต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป

11. ระบุพฤติกรรมที่คาดหวัง ในระยะแรกพฤติกรรมที่คาดหวัง คือ ให้อยู่กับกลุ่มถามชื่อเพื่อนสมาชิกในพฤติกรรมระดับที่ซับซ้อนขึ้น ได้แก่ ให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปราย ทุกคนเข้าใจ และเห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่ม

12. ระหว่างที่นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ครูมีบทบาทดังนี้

สังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำเนินการแก้ไขหากนักเรียนประสบปัญหาในการทำงานหรือปัญหาเกี่ยวกับการร่วมมือกัน

12.1 ให้ความช่วยเหลือนักเรียน ครูจำเป็นต้องเข้าไปแทรกในระหว่างการทำงานของนักเรียนเป็นครั้งคราว เพื่อชี้แจงคำสั่ง เพื่อตอบปัญหาข้อสงสัย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น พูดคุย และเพื่อสอนทักษะการเรียนรู้

12.2 สอนทักษะการร่วมมือกันเพื่อให้สื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

13. สรุปบทเรียน โดยนักเรียนและครู

14. นักเรียนประเมินการทำงานของสมาชิกในกลุ่มและหาแนวทางแก้ไขปัญหาการทำงานในครั้งต่อไป

15. การประเมินผล

15.1 ประเมินผลงานของนักเรียน อาจทำได้หลายวิธี เช่น ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้คะแนนเท่ากัน ซึ่งเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนร่วมมือกัน หรือให้แรงเสริมแบบร่วมมือไปพร้อมกับการให้แรงเสริมรายบุคคล โดยให้คะแนนเป็นรายบุคคลจากผลงานของแต่ละคนและให้รางวัลกลุ่มจากคะแนนรวมของสมาชิกในกลุ่ม หรือนักเรียนได้คะแนนของตนเองรวมกับคะแนนพิเศษ (Bonus Points) ที่ได้จากจำนวนสมาชิกภายในกลุ่มที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

15.2 ประเมินการทำงานของกลุ่มจากการสังเกตระหว่างเรียน และการอภิปรายในชั้นกระบวนการกลุ่ม

7.2 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ แอล.ที (LT) ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สูลนซ์ สินทพานนท์ (2545 : 41-42) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้แบบร่วมกันเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนช่วยกันทำงาน โดยมีการแบ่งหน้าที่กัน ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้สอน

มอบหมายให้ทำแบบฝึกหัดหรือใบงาน สมาชิกจะตอบคำถามหรือแก้ไขโจทย์ปัญหาจากแบบฝึกแต่ละข้อ โดยแบ่งหน้าที่กันคนอ่านคำถาม หรือโจทย์ทั้งขั้นตอนและรวบรวมข้อมูลหรือเสนอแนวคิดเพื่อเสนอแนะตอบคำถาม หรือคำนวณหาคำตอบ ตรวจสอบคำตอบโดยแต่ละคนจะมีโอกาสได้ทำหน้าที่ ที่แบ่งกันนั้น ทุกหน้าที่ เป็นจำนวนเท่า ๆ กัน เมื่อเสร็จแล้วส่งกระดาษคำตอบ เพียงชุดเดียวต่อผู้สอน ถือว่าผลงานที่ทำร่วมกันนั้นสมาชิกทุกคนยอมรับและเข้าใจแบบฝึกหรือชิ้นงานนั้น หลังจากนั้นก็มีการตรวจคำตอบ ซึ่งผู้สอนจะเป็นคนตรวจหรืออาจเป็นกลุ่มอื่นเป็นผู้ตรวจ โดยผลัดกันตรวจ หรืออาจหมุนเวียนกัน เช่น กลุ่ม 1 ตรวจกลุ่ม 2 กลุ่ม 2 ตรวจกลุ่ม 3 กลุ่ม 3 ตรวจกลุ่ม 4 กลุ่ม 4 ตรวจกลุ่ม 1 ซึ่งผู้สอนจะมีแนวเฉลยคำตอบให้สมาชิกกลุ่มผู้ตรวจซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเตรียมแบ่งผู้เรียนล่วงหน้า กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วย นักเรียนที่เก่งปานกลาง และอ่อน

ทิศนา ขัมมณี (2548 : 69-70) ได้อธิบายถึงการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้โดยใช้เทคนิค L.T ไว้ว่า เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งที่มีกระบวนการที่ง่ายไม่ซับซ้อน ที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 4 คน โดยจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อน อยู่ด้วยกัน กลุ่มย่อยกลุ่ม 4 คน ศึกษาเนื้อหาพร้อมกัน โดยกำหนดให้แต่ละคน มีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ เช่น สมาชิกคนที่ 1 : อ่านคำสั่ง สมาชิกคนที่ 2 : หาคำตอบ สมาชิกคนที่ 3 : หาคำตอบ สมาชิกที่ 4 : ตรวจคำตอบ กลุ่มย่อยสรุปคำตอบร่วมกันส่งคำตอบนั้นเป็นผลงานของกลุ่ม ผลงานของกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน ดังนั้นผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือหมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยจัดสมาชิกในกลุ่มมีความหลากหลายทั้งด้านความสามารถ ความสนใจ และเพศ แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เน้นกระบวนการในการให้ความร่วมมือ มากกว่าการแข่งขันความสำเร็จของตนเองจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ครูให้การเสริมแรงด้วยการชมเชยหรือรางวัล

7.3 วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ แอล.ที (LT)

7.3.1 เพื่อมุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ

7.3.2 เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์

7.3.3 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะ การคิดการแก้ปัญหาและอื่น ๆ

7.4 หลักการแบ่งกลุ่มการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้

4 ชั้นตอน ดังนี้
 7.4.1 วัตถุประสงค์ สุนทรโรจน์ (2545 : 152) ได้อธิบายถึงหลักการแบ่งกลุ่มไว้

7.4.1 ตรวจสอบคะแนนที่เคยสอบผ่านมาแล้วของนักเรียนทุกคนในห้อง แล้วเรียงคะแนนจากคะแนนสูงสุดไปหาต่ำสุด

7.4.2 ลำดับหมายเลขตามคะแนนจากคะแนนสูงสุดเป็นหมายเลข 1 ไปจนถึงคะแนนต่ำสุดเป็นหมายเลขสุดท้าย ตามลำดับ

7.4.3 กำหนดว่าสมาชิกในห้องมีกี่คน และครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็น กี่กลุ่ม

7.4.4 แบ่งกลุ่มนักเรียนดังนี้จะได้นักเรียนแต่ละกันพอดี ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการแบ่งกลุ่มนักเรียน

นักเรียน	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5
เก่ง	1	2	3	4	5
ปานกลาง	10	9	8	7	6
	11	12	12	14	15
อ่อน	20	19	18	17	16
	21				

การใช้กระบวนการกลุ่มแบบนี้จะช่วยลดภาระการฝึกฝนของครู นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนกันเอง ช่วยเหลือกัน ส่งผลให้คนอ่อนและคนปานกลางเรียนดีขึ้น มีความร่วมมือของกลุ่มดีขึ้น นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

7.5 ขั้นตอนการสอนกระบวนการกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้ Learning Together (LT)

วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2543 : 39) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ
รูปแบบ แอล.ที (LT) ไว้ดังนี้

7.5.1 ครูและนักเรียนอภิปราย สรุปเนื้อหาที่เรียนในคาบที่แล้ว

7.5.2 แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มความสามารถกัน กลุ่มละ 4-5 คน

7.5.3 ครูแจกใบงานกลุ่มละ 1 แผ่น

7.5.4 แบ่งหน้าที่ของผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มดังนี้

คนที่ 1 อ่านคำสั่งหรือขั้นตอนในการดำเนินงาน

คนที่ 2 ฟังขั้นตอนและจดบันทึก

คนที่ 3 อ่านคำถามและหาคำตอบ

คนที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ (ข้อมูล)

7.5.5 แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบเพียงแผ่นเดียวหรือส่งงาน 1 ชิ้น

ผลงานที่เสร็จและส่งเป็นผลงานที่ทุกคนในกลุ่มยอมรับ ซึ่งทุกคนในกลุ่มจะได้คะแนนเท่ากัน

สรุปได้ว่า กลุ่มร่วมมือเทคนิค LT เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีการพึ่งพา
อาศัยในการเรียนรู้ และมีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีสัมพันธ์กัน มีการทำงานร่วมกัน
เป็นกลุ่มมีการวิเคราะห์กระบวนการของกลุ่ม และมีการแบ่งหน้าที่การรับผิดชอบงานร่วมกัน
เป็นวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชี้ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงได้เลือกกลุ่มร่วมมือเทคนิค
LT ในการวิจัยครั้งนี้

จากหลักการทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือและความเห็นของนักวิชาการ พอสรุป
ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบ LT ได้ดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียม

1.1 ขั้นแนะนำทักษะในการเรียน ระเบียบกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม

1.2 แจกวัสดุประสงค์ในการเรียน การทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน

1.3 แบ่งกลุ่ม 2-6 คน คละความสามารถ เพศ

2. ขั้นสอน

2.1 นำเข้าสู่บทเรียน สรุปเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว

2.2 แนะนำเนื้อหา แหล่งข้อมูล มอบหมายงาน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม

3.1 เรียนรู้ร่วมกันแบบ LT

3.2 ร่วมกันทำกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3.3 ร่วมตัดสินใจ

4. ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

4.1 ชิ้นงานของกลุ่ม 1 ชิ้นงานหรือกระดาษคำตอบ แผนที่เป็นตัวแทนกลุ่ม พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขปรับปรุง และทดสอบความรู้

5. ชั้นสรุปทบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

5.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปทบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 175) ได้ให้ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ (LT)

ข้อดี

1. ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับผู้อื่น
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ได้เรียนรู้ร่วมกัน
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง
5. ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนานกับการเรียนรู้

ข้อจำกัด

1. ถ้าผู้เรียนขาดการเอาใจใส่และความรับผิดชอบส่งผลให้ผลงานกลุ่มและการเรียนรู้ไม่ประสบผลสำเร็จ

2. เป็นวิธีการที่ผู้สอนจะต้องเตรียมการดูแลเอาใจใส่กระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ (LT) พอสรุปได้ดังนี้

ข้อดี

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ได้เรียนรู้ร่วมกันมี

ปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

2. ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางสังคม การทำงานร่วมกัน

อย่างมีความสุข

3. ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนฝึกทักษะความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเองและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น

4. ปลุกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น / กลุ่ม

5. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูล ฟังพาท้าทายกันและร่วมมือกัน

ข้อเสีย

1. ถ้านักเรียนคนหนึ่งขาดความรับผิดชอบจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือไม่ประสบผลสำเร็จ

2. นักเรียนบางส่วนขาดการยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอ่อน
 ชาญชัย ชมดิษฐ์ (2548 : 135) ได้ให้ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ข้อดี

1. นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำงานและการเรียนรู้

2. นักเรียนรู้ทักษะของการอยู่ร่วมกันในสังคม

3. นักเรียนซึ่งมีปฏิริยาต่อกันและกันนั้นได้เกิดการเรียนรู้ในเจตคติ ค่านิยมและความรู้ซึ่งกันและกัน

4. นักเรียนได้ฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ทำให้มีความคิดกว้างขวาง

ข้อจำกัด

1. ถ้านักเรียนขาดความรับผิดชอบ ขาดความเอาใจใส่ ขาดความกระตือรือร้นจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มการเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จ

2. ในการทำงานร่วมกัน คิดร่วมกัน คนอ่อนไม่ออกความคิดหรือคิดช้า เป็นผลต่อการทำงานกลุ่มทำให้คนคิดช้าไม่ประสบความสำเร็จ

8. การเรียนการสอนรูปแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Instruction)

รูปแบบนี้พัฒนาขึ้น โดย เอลิซาเบธ โทเฮน และคณะเป็นรูปแบบหนึ่งที่คล้ายคลึงรูปแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่มเพียงแต่การสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่มมากกว่า การทำเป็นรายบุคคล

สรุปความสำคัญการเรียนรู้แบบร่วมมือ และองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ พอสรุปได้ว่า สมาชิกแต่ละคนต่างมีความสัมพันธ์และต้องพึ่งพาอาศัยกัน และกันในการที่จะช่วยให้ดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องพยายามจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 5 องค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544 : 130) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เทคนิคการเรียนรู้การแข่งขันเป็นทีม (Team Games Tournament : TGT)
2. เทคนิคการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จเป็นทีม (Student Teams

Achievement Division : STAD)

3. เทคนิคการเรียนรู้แบบต่อภาพ (Jigsaw)
4. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนเป็นกลุ่ม (Teams -- Assisted

Individualization : TAI)

5. เทคนิคการเรียนรู้การสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม (Group Investigation : GI)
6. เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together : LT)
7. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมกันคิด (Numbered Heads Together : NTH)
8. เทคนิคการเรียนรู้แบบ Co-op Co-op

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2545 : 33-46) ได้กล่าวถึง การเรียนแบบร่วมมือ

เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีหลายชนิดดังนี้

1. เทคนิคการต่อเรื่องราว
2. เทคนิคการแข่งขันเป็นทีม
3. เทคนิคการแข่งขันความสำเร็จ
4. เทคนิคกลุ่มสืบค้น
5. เทคนิคคู่คิด
6. เทคนิคคู่คิดสี่สหาย
7. เทคนิคคู่ตรวจสอบ
8. เทคนิคสัมภาษณ์ 3 ขั้นตอน
9. เทคนิคร่วมกันคิด
10. เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง
11. เทคนิคโต๊ะกลม
12. เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน
13. เทคนิคช่วยกันคิดช่วยกันเรียน

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ คือ วิธีการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ส่วนมากใช้ในระดับประถมศึกษา และใช้ได้บางวิชา ครูควรนำรูปแบบเหล่านี้ไปปรับให้เหมาะกับสภาพห้องเรียนของตน แล้วจะได้ประโยชน์มาก แต่มีบางวิชาสามารถใช้ได้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

7. บทบาทของครูในการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้

7.1 กำหนดขนาดของกลุ่ม (โดยปกติประมาณ 2-6 คน) และลักษณะของกลุ่มซึ่งควรเป็นกลุ่มที่คละความสามารถ (มีทั้งผู้ที่เรียนเก่ง เรียนปานกลางและเรียนอ่อน)

7.2 ดูแลการจัดลักษณะการนั่งของสมาชิกกลุ่มให้สะดวกที่จะทำงานร่วมกัน และง่ายต่อการสังเกตและติดตามความก้าวหน้าของกลุ่ม

7.3 ชี้แจงกรอบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละคนเข้าใจวิธีการและกฎเกณฑ์การทำงาน

7.4 สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม

7.5 เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มย่อยและคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม

7.6 ขกย่องเมื่อนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้รางวัล คำชมเชยในลักษณะกลุ่ม

7.7 กำหนดว่าผู้เรียนควรทำงานร่วมกันแบบกลุ่มนานเพียงใด

8. ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

8.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุกคนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุก ๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน

8.2 ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิดพูด แสดงออก แสดงความคิดเห็นลงมือทำอย่างเท่าเทียมกัน

8.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น เด็กที่เรียนเก่งช่วยเหลือเด็กที่เรียนอ่อนทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กอ่อนเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

8.4 ทำให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นการร่วมคิด การร่วมระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมมือ เพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุด สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

สรุปการสอนที่เน้นการเรียนแบบร่วมมือ เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเตรียมผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุขการสอนแบบนี้เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันจนประสบความสำเร็จตาม

จุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน มีผลดีหลายประการ คือ การช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิด เจตคติต่อการเรียน สมรรถภาพในการทำงานร่วมกัน สุขภาพจิตที่ดี และทักษะทางสังคม ทำให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในยุคนี้

9. ผลดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือกันส่งผลดีต่อผู้เรียนดังนี้

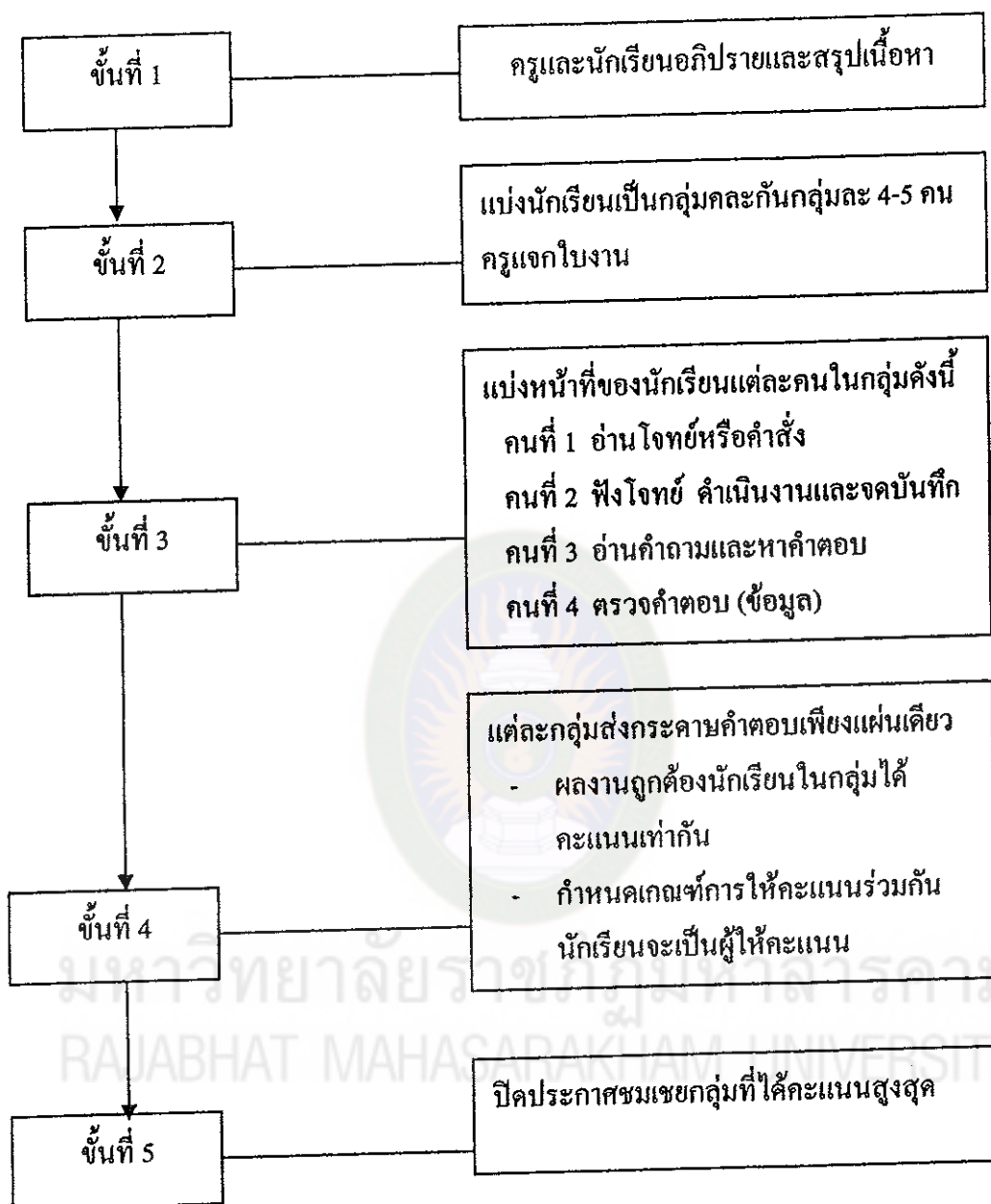
9.1 มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น (Greater Efforts To Achieve) การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (Long Term Retention) มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้นและคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

9.2 มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น (More Positive Relationships Among Students) การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬามากขึ้น ใส่ใจผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย ประสานสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม

9.3 มีสุขภาพจิตดีขึ้น (Greater Psychological Health) การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่าง ๆ

สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543 : 39)

ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ แอล.ที (LT) ไว้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบแอล.ที (LT)
 สรุป กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดในการนำมาใช้
 ในการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน ครูผู้สอนต้องเตรียมการและดูแลเอาใจใส่กระบวนการ
 เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดถ้าผู้เรียนขาดการเอาใจใส่และรับผิดชอบตัวเองจะทำให้ผลงาน
 ของกลุ่มไม่ประสบผลสำเร็จ

แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

ลำสิ รัตสุทธิ (2542 : 2) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้คือ สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ แผนการ โครงการที่ครูจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการสอนโดยผ่านการเตรียมอย่างเป็นระบบ

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2543 : 95) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) เป็นการกำหนดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และแนวทางการประเมินผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการสอนที่ต้องการ

ชัยชาญ วงศ์สามัญ (2543 : 39) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แบบบันทึกที่บรรจุข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้สำหรับสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

นิยม ทิพจักร (2543 : 11) กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีความหมายว่าเป็นการวางแผนการสอนที่จัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า เพื่อทำการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องมาจากเจตนาธรรมณ์ของหลักสูตร และความพร้อมของผู้เรียนและโรงเรียน

ทองสุข รวยสูงเนิน (2543 : 41) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นการวางแผนจัดเตรียมรายละเอียดของการสอนที่ผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้ทันที คนอื่น ๆ ก็สามารถนำไปใช้เพื่อการสอนแทนได้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จึงควรจัดทำเป็นหน่วยเล็ก ๆ เพื่อสะดวกในการสอนแต่ละครั้ง โดยมีหัวข้อรายละเอียดต่าง ๆ ที่จำเป็น

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543 : 1) ระบุว่าแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รุจิร ภู่อาระ (2545 : 159) ให้ความหมายว่า แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) เป็นเครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม

กรมวิชาการ (2546 : 93) กล่าวว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก็คือ แผนการสอนที่เป็นแผนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนด้วยกิจกรรมหลากหลาย มีครูเป็นผู้แนะหรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน ให้นักเรียนรู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจารณ์ ข้อมูลและสังเคราะห์เป็นความรู้ของตนเอง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 213) ให้ความหมายว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2548 : 297) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทำให้ผู้สอนทราบว่า จะเสนอเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดประเมินผลโดยวิธีใด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำรายละเอียดในการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ สาระสำคัญ จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ วิธีวัดและประเมินผล จึงจัดได้ว่าเป็นเอกสารทางวิชาการ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

การทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดการวางแผนการเรียนรู้และวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้นเพราะเป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ จากหลักสูตรผสมกับจิตวิทยาทางการศึกษา นวัตกรรม การวัดและประเมินผล ตลอดจนปัจจัยอำนวยความสะดวกของโรงเรียน สภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและท้องถิ่น ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการเรียนรู้ ไว้หลายท่าน ดังนี้

วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2543 : 2) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ

2. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบขั้นตอน กระบวนการต่าง ๆ ในการสอนของครู เพื่อการนิเทศติดตามและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

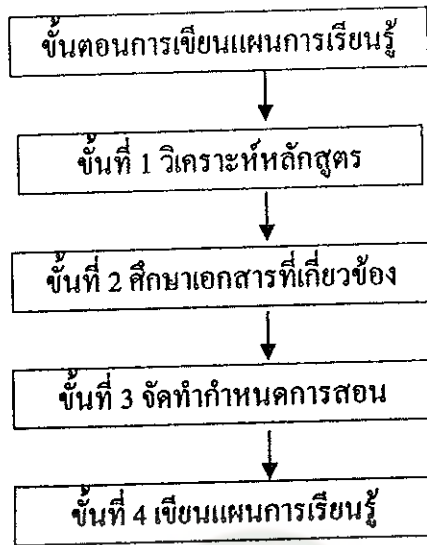
3. ถ้าผู้สอนติดธุระจำเป็นไม่สามารถสอนด้วยตนเองได้ แผนการจัดการเรียนรู้ต้องใช้เป็นคู่มือแก่ผู้มาสอนแทนได้เป็นอย่างดี
4. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครูที่แสดงว่า งานสอนต้องได้รับการฝึกฝนที่มีความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะเป็นเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ
5. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญการพิเศษหรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการเรียนรู้ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่ และเสนอเลื่อนระดับให้สูงขึ้นได้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 206) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะมีการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ผู้มีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร และสอนได้ทันเวลา
3. เป็นผลงานทางวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้
4. ช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้มาสอนแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถมาสอนได้

3. กระบวนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 214-216) กล่าวถึง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ว่า การทำแผนการจัดการเรียนรู้นั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายละเอียด โดยมีลำดับขั้นการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้

จากแผนภาพที่ 2 จะเห็นว่าการทำงานแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์หลักสูตร

วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อศึกษาเจตนารมณ์ หรือเป้าหมายสำคัญของหลักสูตร ศึกษาหลักสูตร จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน แนวการดำเนินการ สิ่งสำคัญคือศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรต้องการ

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย คู่มือครูภาษาไทย และเอกสารอื่น ๆ

ขั้นที่ 3 จัดทำกำหนดการสอน

จัดทำกำหนดการสอน เพื่อเป็นการวางแผนการสอนตลอดภาคเรียน ตลอดปีการศึกษา ให้เป็นไปตามลำดับว่าจะทำการสอนแต่ละครั้งมีขอบเขตเนื้อหาแค่ไหน ใช้กิจกรรมในการเรียนการสอนอะไรบ้าง อย่างไร และเพื่อให้นักเรียนบรรลุในเรื่องอะไรในการสอนแต่ละครั้ง

ขั้นที่ 4 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดเตรียมการสอนโครงการสอนเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรตามโครงสร้างของรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย

1. สารสำคัญ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. เนื้อหา
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อการเรียนการสอน
6. การวัดผลประเมินผล
7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
8. บันทึกของครูผู้สอน

จากส่วนประกอบของรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ทำให้มองเห็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ คือ การเขียนสิ่งต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

4. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 216) กล่าวถึง ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ประกอบด้วย

1. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติให้มากที่สุด โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบ หรือทำเสร็จด้วยตนเอง โดยผู้สอนต้องหลบบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหา ให้เรียนคิดแก้ไขหรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง

3. เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียน ได้รับรู้ และเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ และสามารถนำกระบวนการ ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

4. เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนได้ใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และผู้เรียน

5. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ดังนั้นในการจัดทำแผนการเรียนรู้ จึงส่งเสริมให้จัดทำให้สอดคล้องกับจุดเน้นและแนวการใช้หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน

การหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพวิธีการหรือนวัตกรรม และคุณภาพเครื่องมือวัดผล
กรรมวิชาการ (2545 : 63) หลังจากผู้สอนกำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมที่ใช้ใน
การแก้ปัญหาหรือพัฒนาแล้วในขั้นนี้ต้องดำเนินการหาประสิทธิภาพของวิธีการหรือนวัตกรรม
และคุณภาพเครื่องมือวัดผลก่อนนำไปใช้จริง เช่น นำไปให้เพื่อนครู ศึกษานิเทศก์ หรือ
นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาให้ความคิดเห็น เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข
หรือวิธีการอื่นแล้วแต่กรณีเพื่อเตรียมนำไปใช้การแก้ปัญหาหรือพัฒนาต่อไป และหลังจาก
นำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้แล้วเพื่อเป็นการศึกษาว่าปัญหาหรือสิ่งที่เราต้องการพัฒนาให้
ผลตามความคาดหวังหรือไม่ ก็จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผล สำหรับ
แนวทางการหาคุณภาพของนวัตกรรมในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะสถิติพื้นฐานที่ผู้สอนสามารถ
นำไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเท่านั้น สำหรับสถิติระดับสูง ผู้สอน
สามารถศึกษาได้จากหนังสือสถิติทั่วไปหรือจากผูู้เรียนโรงเรียนหรือท้องถิ่นใกล้เคียง

วิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่าง เช่น ชุดการสอน แผนการสอน
แบบเรียนสำเร็จรูป หรือกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆที่ผู้สอนพัฒนาขึ้น ควรมีความถูกต้องด้าน
เนื้อหา เทียบตรงและครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนภาษา
ถ้อยคำ รูปภาพและขั้นตอนที่กำหนดขึ้นควรเหมาะสมกับนักเรียนด้วย ซึ่งผู้สอนสามารถ
หาประสิทธิภาพของเครื่องมือได้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือใช้วิเคราะห์คะแนน หรือ
จะใช้ทั้งสองวิธีก็ได้เช่นกัน วิธีการหาประสิทธิภาพวิธีการหรือนวัตกรรมที่สำคัญมีดังนี้

1. ตรวจสอบด้านเนื้อหาและรูปแบบของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ
เช่นผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีความคงทนทางการเรียนภาษาไทย จึงสร้างชุดฝึกทักษะ การคิด
คำนวณขึ้น ผู้สอนควรนำชุดฝึกไปให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 คนตรวจสอบ ถ้ามีความเห็น
สอดคล้องกัน 2 คนหรือ 3 คน แสดงว่าเนื้อหาและรูปแบบมีความถูกต้องเที่ยงตรงและ
ครอบคลุม

2. หาประสิทธิภาพของสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้อย่าง โดยการวิเคราะห์ใช้สูตร
คำนวณ

ในการหาประสิทธิภาพ เสด็จ ภิระการ (2544 : 49-51) กล่าวถึงการหา
ประสิทธิภาพที่วัด ส่วนใหญ่จะพิจารณาเป็นเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน
หรือแบบทดสอบย่อย เกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 มีความหมายแตกต่างกันในหลายลักษณะใน
ที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เถษณ์ 80/80 คัวเลข 80 คัวแรก (E_1) คิว นักรเรียนท้งหมคทำเบบฝึกหัดหรือเบบทดสอบย้อย ใต้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภพของกรบวนกร ส่วน 80 คัวหลัง (E_2) คิว นักรเรียนท้งหมคที่ทำเบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ใต้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนกรหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตรคังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\Sigma X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภพของกรบวนกร
	ΣX	แทน	คะแนนรวมของเบบฝึกหัดหรือเบบทดสอบย้อย และพฤติกรรมกรทำงานกลุ่มระหว่างเรียนตามแผนกรจัดการเรียนรู้อุทกแผนรวมกัน
	A	แทน	คะแนนเต็มของเบบฝึกหัดหรือเบบทดสอบย้อย และพฤติกรรมกรทำงานกลุ่มระหว่างเรียนตามแผนกรจัดการเรียนรู้อุทกแผนรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนท้งหมค

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma Y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภพของผลลัทธิ
	ΣY	แทน	คะแนนรวมของกรทำเบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของกรทำเบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนท้งหมค

กล่าวโดยสรุป เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่ายก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 (เผชิญ กิจระการ. 2544 : 49-51)

ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนจะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลข ตัวแรกและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 100 มากเท่าไรยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการรับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน แนวความคิดในการหาประสิทธิภาพสื่อที่ควรคำนึงถึง มีดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นต้องมีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน
2. เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน
3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการสอนที่ได้วิเคราะห์ไว้ ส่วนความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบควรมีการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนในแต่ละข้อคำถาม
4. จำนวนแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกับจำนวนวัตถุประสงค์และต้องมีแบบฝึกหัดและข้อคำถามในแบบทดสอบครอบคลุมทุกจุดประสงค์ของการสอน จำนวนแบบฝึกหัดและข้อคำถามในแบบทดสอบไม่ควรน้อยกว่าจุดประสงค์

แบบฝึกทักษะ

ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

สำหรับงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 147) กล่าวว่าแบบฝึกหรือหรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดก็จะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

นวลจันทร์ จันทรชิว (2539 : 8) ให้ความหมายไว้ว่า แบบฝึกทักษะ คือ เอกสารประกอบแผนการสอนที่มีเนื้อหาเป็นการฝึกทักษะความชำนาญอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การอ่านออกเสียง การฟัง หรือการพูด

ชาญชัย อิศมาจาร (2540 : 98) ให้ความหมายของแบบฝึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียน ที่จะให้นักเรียนทำอะไร ทำสำเร็จแล้วผลที่ได้เป็นอย่างไร ในอดีตแบบฝึกถูกมองว่าเป็นการบ้าน ปัจจุบันเป็นงานที่ทำในชั้นเรียนหรือที่บ้าน เป็นบทเรียนต้องฝึกและเรียนรู้ เป็นโครงการต้องทำให้สำเร็จ เป็นคำถามที่ต้องตอบหรือทบทวนการเรียนที่ผ่านมา กิจกรรมเหล่านี้เป็นเครื่องวางวางผลการเรียนการสอน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 641) ได้กล่าวถึง แบบฝึกหรือแบบฝึกหัด หมายถึงแบบตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้น เพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 83) สรุปว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเสริมสำหรับให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะความรู้ความเข้าใจ ซึ่งในหนังสือ ส่วนใหญ่จะมีแบบฝึกทักษะอยู่ท้ายบทเรียน หรือเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นมา เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง ชุดฝึกเสริมการเรียนที่ครูสร้างขึ้นเพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้และทบทวนเนื้อหาที่เรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ซึ่งเป็นการฝึกเพื่อเสริมความชำนาญและฝึกกระบวนการคิดมากขึ้น

2. ความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

มยุรี เหมือนพันธ์ (2535 : 25) ได้แสดงแนวคิดไว้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของผู้เรียน และการฝึกแต่ละทักษะควรมีความแตกต่างหลากหลายรูปแบบเพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และเร้าความสนใจให้อยากทำแบบฝึกหัด

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536 : 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่า วิธีสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งนี้จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจให้อยากทำแบบฝึกหัด

อำไพพรรณ ชินสำราญ (2538 : 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึก สรุปได้ว่าแบบฝึกมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน ช่วยลดภาระของครูได้มาก ตลอดจนช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น และการให้นักเรียน

ทำแบบฝึกจะช่วยซึ่งจุดบกพร่องของนักเรียน ได้ชัดเจน เพื่อที่ครูจะได้แก้ไขปรับปรุงเฉพาะจุดอย่างทันที่

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 54) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู
2. ช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะในการใช้ภาษาให้ดีขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ

ในทางจิตใจมากขึ้น

4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว
6. ช่วยให้เด็กสามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง
7. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน
8. ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน
9. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง
10. ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการสะกดคำ

อศุสย์ ภูปลื้ม (2542 : 24 – 25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้อ่านเนื้อหา และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน
4. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. สามารถนำแบบฝึกหัดมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้
6. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน
7. ทำให้ครูประหยัดเวลา

8. ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 83) สรุปไว้ว่า แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้

เรียนรู้ตามความสามารถของตน

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนเองได้

5. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. กำเนิดถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษางทง ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าวได้แก่ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหาอันฝึกซ้ำในเรื่องที่เรียน

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2550 : 21) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของแบบฝึกหัดและแบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการแก้ปัญหา และการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ได้ โดยสรุปได้ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การคิดวิเคราะห์ และการเขียน
3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

จากประโยชน์ของแบบฝึกที่กล่าวมา สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีและประสิทธิภาพช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ ในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี

ชาญชัย อาจิณสมภาร (2540 : 98) กล่าวถึงแบบฝึกว่า แบบฝึกเป็นวิธีทางที่สำคัญในการกระตุ้นและนำกิจกรรมการเรียนรู้ภายในหรือภายนอกชั้นเรียน ช่วยสร้างเจตคติที่ดีสูงานที่จะทำให้นักเรียนภูมิใจในความสำเร็จ และพัฒนาอุปนิสัยในการเรียนการสอนแบบเป็นเอกเทศ

มะลิ อาจวิชัย (2540 : 17) ได้ให้แนวคิดในด้านประโยชน์และความสำคัญเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะที่ดี ช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกทักษะที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ช่วยให้เกิดภาระการสอนลงได้ ทำให้นักเรียนสามารถจะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแบบฝึกทักษะมีความสำคัญในด้านช่วยลดภาระการสอนของครูประหยัดเวลา สามารถทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว เป็นการฝึกกระบวนการคิดให้แม่นยำในเนื้อหา ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองตามความสามารถของตนเพื่อความมั่นใจในการเรียนรู้และสามารถมองเห็นความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้

3. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

วรรณา แก้วแพรง (2526 : 33) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. คำที่นำมาฝึกต้องเป็นคำที่อยู่ในเนื้อหาที่เรียนและคำอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน

2. แบบฝึกทักษะที่ดี ต้องหลากหลายลักษณะเพื่อไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการทำแบบฝึกทักษะรูปแบบเดิม ๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีก

3. แบบฝึกทักษะที่ดี ต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับการเรียนรู้คำในแต่ละบทเรียน

4. แบบฝึกทักษะที่ดี ต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำ

3 ประการคือ รู้จักคำเพิ่มขึ้น เข้าใจความหมายของคำดีขึ้น และมีความสามารถในการใช้คำสูงขึ้นตามระดับชั้นของนักเรียน

5. ต้องเป็นแบบฝึกทักษะที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิด โดยอาศัยความรู้และความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐาน ไม่ควรมุ่งวัดความรู้ความเข้าใจเพียงประการเดียว

6. แบบฝึกทักษะต้องไม่ลักษณะอย่างข้อสอบทั่วไปมุ่งวัดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้แล้วเพียงประการเดียว แต่ต้องมีลักษณะที่เร้า ชั่วๆ จูงใจ ให้นักเรียนได้คิด ได้พิจารณาและศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ความเข้าใจมีทักษะชำนาญและมีความสามารถในการใช้คำสูงขึ้นด้วย

สมชัย ไชยกุล (2526 : 14 – 15) ได้เสนอลักษณะที่ดีของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ควรสร้างขึ้นเพื่อฝึกสิ่งที่จะสอนมิใช่ทดสอบว่านักเรียนเรียนรู้อะไรบ้าง

2. ควรเกี่ยวข้องกับ โครงสร้างเฉพาะสิ่งที่จะสอนเพียงอย่างเดียว

3. สิ่งที่ฝึกเป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้ว

4. ควรเป็นข้อความสั้น ๆ

5. ไม่ควรใช้คำศัพท์มากเกินไป

6. ต้องออกเสียงทุกแบบฝึกก่อนนำไปอ่านหรือเขียน

7. ควรเป็นแบบฝึกที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการสนองตอบสิ่งที่ฟังปรารถนา

8. แต่ละแบบฝึกควรออกเสียงให้มากที่สุด

ฉวีวรรณ จินคาพล (2528 : 25) กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. การอธิบายคำสั่งต้องชัดเจน เข้าใจง่ายและเป็นคำสั่งที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

2. ควรมีตัวอย่างประกอบให้นักเรียนอ่าน และทำความเข้าใจหลังการอ่าน

คำสั่งแล้วจึงลงมือทำแบบฝึกชุดนั้น ๆ ซึ่งตัวอย่างที่ดีควรให้นักเรียนเกิดแนวคิดที่หลากหลาย

3. ควรมีภาพประกอบเพื่อดึงดูดให้นักเรียนสนใจในแบบฝึกและเป็นการสื่อความเข้าใจในคำหรือข้อความที่อยู่ในแบบฝึกมากยิ่งขึ้น

4. ควรมีเนื้อที่สำหรับเขียนหรือเติมคำที่มีขนาดช่องว่างพอเหมาะกับคำหรือประโยคที่ต้องการให้นักเรียนเขียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัยของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกด้วย

5. ควรมีการวางแบบฟอร์มที่ดีแล้วจะทำให้บรรลุในสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนฝึกมากขึ้น

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 55 – 56) ได้เสนอลักษณะของแบบฝึกดังนี้

1. ประเภทเลือกตอบ

เลือกระบายสีคำพวกเดียวกัน

เลือกคำที่มีความหมายตรงกับข้อความ

เลือกตัวพยัญชนะใส่ในกลุ่มคำ

เลือกคำที่สะกดการันต์ได้ถูกต้อง

เลือกคำพวกเดียวกัน

ขีดเส้นใต้คำพวกเดียวกัน

2. ประเภทเติมคำ

เติมพยัญชนะในคำที่กำหนดให้

เติมคำลงในข้อความที่กำหนดให้

เติมส่วนประกอบของคำให้เป็นคำที่มีความหมาย

เติมคำให้มีความหมายตรงกับภาพ

เติมอักษรในช่องว่างให้เป็นคำ ซึ่งตรงกับคำอ่านที่กำหนดให้

3. ประเภทจับคู่

จับคู่กับพยางค์ของคำที่อ่านตรงกัน

จับคู่กับข้อความที่มีความหมายตรงกัน

จับคู่คำพวกเดียวกัน

4. ประเภทสร้างคำ

สร้างคำจากภาพ

สร้างคำจากภาพ และความหมายที่กำหนดให้

สร้างคำโดยเรียงตัวอักษร

สร้างคำโดยกำหนดส่วนประกอบของคำบางส่วนให้

นำคำมาประสมให้เกิดคำใหม่
สร้างคำจากตัวอักษรที่สลับที่กันอยู่

5. ประเภทสร้างประโยค

สร้างประโยคจากคำที่กำหนดให้
เลือกคำเติมลงในประโยคให้ไ้ใจความ
สร้างประโยคจากภาพ

6. ประเภทคำ

เขียนคำอ่านจากคำที่กำหนดให้
เขียนคำจากคำอ่านและความหมายที่กำหนดให้
แก้คำที่เขียนสะกดผิด

7. ประเภทแยกส่วนประกอบของคำ

8. ประเภทหาความหมายของคำ

ผกาวดี ปัญญาวรณศิริ (2540 : 17) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. ควรมีหลายรูปแบบเพื่อเร้าความสนใจของผู้เรียน
3. แบบฝึกแต่ละชุดควรมีเวลาสั้น ๆ
4. ควรเรียงจากง่ายไปหายาก
5. ควรมีการประเมินผลขณะฝึก เพื่อประเมินความชำนาญในทักษะนั้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 84) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้

ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของผู้เรียน
3. คำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบแบบจำกัด และตอบอย่างเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ
8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก
9. ใช้หลักจิตวิทยา

10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
11. ฝึกให้คิดเร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจและเข้าใจ
13. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
14. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

สรุปลักษณะแบบฝึกที่ดีได้ว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพ ช่วยทำให้นักเรียน ประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี และแบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญ ของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตนเองเพื่อ ความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นครูยังจำเป็นต้องศึกษาเทคนิควิธีการ ขั้นตอนใน การสร้างแบบฝึกทักษะต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพที่สุด อันส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะ ต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ และแบบฝึกที่ดีนั้นจะต้องคำนึงถึงหลายด้าน ตรงตามเนื้อหา เหมาะสมกับ วัย เวลา ความสามารถความสนใจ และสภาพปัญหาของผู้เรียน

4. หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ

รัชณี ศรีไพวรรณ (2526 : 30 – 31) ได้ให้ข้อคิดในการนำหลักจิตวิทยามาใช้ ในการสร้างแบบฝึก สรุปได้ดังนี้

1. การสร้างแบบฝึกให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก ตามลำดับ ชั้นการเรียน มีรูปภาพงูงใจให้ผู้เรียน และจัดเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เพื่อให้ นักเรียนมีกำลังใจที่จะทำแบบฝึกหัดต่อไป
2. มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าฝึกทักษะในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. ต้องคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน
4. แบบฝึกที่ดีต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้ นักเรียนอ่านเข้าใจและ ทำแบบฝึกได้ด้วยตนเอง
5. แบบฝึกต้องมีความถูกต้อง ครูต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ทดลองทำ ก่อนอย่าให้มีข้อผิดพลาด
6. การให้นักเรียนทำแบบฝึกแต่ละครั้ง ต้องกำหนดเวลาให้เหมาะกับช่วง ความสนใจของนักเรียน
7. แบบฝึกควรมีหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนไม่รู้ลึกเมื่อ และทำแบบฝึกนั้นอย่างเพลิดเพลิน 2 ขั้นตอน การสร้างแบบฝึกทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 145 – 146) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหา ออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและบัตรฝึกหัด
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง
4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในตอนที่ 2
5. สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตร พิจารณาตามความเหมาะสม
6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้ อาจทำเพิ่มเติมเมื่อได้บัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอนเป็นเรื่อง เพื่อให้ความเห็นก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า
8. นำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึก และหาคุณภาพของแบบทดสอบ
9. ปรับปรุงแก้ไข
10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะให้มีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับความคิดที่

สูงริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2522 : 52 – 62) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึก สรุปได้ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thondike) เกี่ยวกับการฝึกหัด ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของวัตสัน (Watson) นั่นคือ สิ่งใดก็ตามที่ได้รับการฝึกหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกคล่องแคล่ว สามารถทำได้ดี ในทางตรงกันข้าม สิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำก็จะไม่ช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรคำนึงว่า นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่ต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยากหรือง่ายเกินไป และควรมีหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียน สามารถทำได้โดย การจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้นักเรียนได้ทดลองทำ หรือทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว จะช่วยให้จำได้แม่นยำ แล้วนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

เกสร รองเดช (2522 : 36 – 37) ได้ให้แนวทางในการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

1. สร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน คือไม่ง่ายและไม่ยากเกินไป

2. เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

3. แบบฝึกบางแบบฝึกใช้ภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในการฝึก และจะช่วยย่นอายุให้ติดตามต่อไปตามหลักการจูงใจ

4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นเป็นแบบฝึกที่สั้น ๆ ง่าย ๆ

5. เพื่อป้องกันการเบื่อหน่าย แบบฝึกต้องมีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ประสมคำจากภาพเล่นกับบัตรคำ เต็มคำในช่องว่าง อ่านคำประพันธ์ ฝึกร้องเพลง และใช้เกมต่าง ๆ ประกอบ

นวลใจ หนูมี (2529 : 34 – 35) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบฝึกว่าแบบฝึกควรมีความยากง่ายที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และความสามารถของผู้เรียน แบบฝึกควรมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ควรคำนึงถึงเวลาที่ใช้ฝึกด้วย และมีการเปรียบเทียบการสอนโดยใช้แบบฝึกกับเครื่องมืออื่น ๆ

เฟอริคและกินนี่ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 167 ; อ้างอิงมาจาก PER and Kinny. 2970 : 41 – 42) ได้ให้หลักในการฝึกทักษะไว้ดังต่อไปนี้

1. ก่อนการฝึก ควรสอนให้ผู้เรียนเข้าใจเสียก่อน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และทราบเหตุผลที่ต้องฝึก การฝึกอย่างไม่เข้าใจความหมายอาจไม่ทำให้เกิดทักษะ

2. การฝึกควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ภายใต้การแนะนำ ที่ดี ถ้าฝึกทักษะผิด ๆ จะทำให้เสียเวลาเป็นอย่างมากในการแก้ไข

3. ช่วงเวลาการฝึกสั้น ๆ บ่อย ๆ ด้วยแบบฝึกที่คัดเลือกแล้วเป็นอย่างดี จะมีประสิทธิภาพว่าการฝึกช่วงยาว ๆ ซึ่งผู้เรียนจะเบื่อหน่ายไม่สนใจ

4. กิจกรรมการฝึกควรจะหลากหลาย นอกจากแบบฝึกหัดต่าง ๆ อาจใช้เกม ปัญหาหรือกิจกรรมอื่น ๆ บ้าง

5. การฝึกอย่างมีความมุ่งหมาย จะเกิดประโยชน์มากถ้าผู้เรียนเห็นคุณค่าและความจำเป็นของสิ่งที่เรียนหรือฝึก โดยอาจใช้การทดสอบหรือวิธีการอื่น ๆ เพื่อชี้ให้เห็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังการฝึก

6. การฝึกควรสัมพันธ์กับความมีเหตุผล ขณะฝึกควรให้ผู้เรียนใช้ความคิดหาเหตุผลควบคู่ไปด้วย

ดังนั้นแบบฝึกทักษะที่ดีควรมีหลักในการสร้างแบบฝึกดังต่อไปนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้

2. เนื้อหาของแบบฝึกเสริมทักษะมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย และ

ความสามารถของผู้เรียน

3. แบบฝึกเสริมทักษะควรมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4. แบบฝึกต้องมีสิ่งเร้า เพื่อดึงใจผู้เรียน เช่น ภาพ เกม

5. ใช้เวลาในการทำแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน

6. แบบฝึกต้องมีความพร้อม และสะดวกในการนำไปใช้ในการทำแบบฝึก

ผู้เรียนต้องทราบผลดี

โดยสรุปแบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพจะต้องเป็นแบบฝึกที่ช่วยพัฒนาทักษะทาง ภาษาของผู้เรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาของผู้เรียนได้ตามศักยภาพ นักเรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุข ด้วยการได้ปฏิบัติซ้ำแล้วซ้ำอีก ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและความชำนาญ แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดีสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์จริงหรือในชีวิตประจำวันของตนเองได้

ความพึงพอใจ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

8.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

การปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานนั้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่ทำอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อการปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักการศึกษาสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ ดังนี้

สกอตต์ (Scott. 1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นมีความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างแรงจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมิลักษณะดังนี้

3.1 คนทำงานต้องมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่อาศัยทฤษฎีความพึงพอใจทำให้นักเรียนมีส่วนในการเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรมได้เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่นักเรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 69-80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความ ต้องการ (Hierarchy of Needs) นับว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า “มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง หรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้” ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นที่อยู่ปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้า อပ်อุ่นใจ
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมความต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตร ความรักจากเพื่อนร่วมงาน
4. ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียง อยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความเป็นอิสระภาพ
5. ความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูง อยากให้ตนเองประสบความสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก

แมคเกรเกอร์ (McGregor, 1960 : 33-58) ได้ศึกษาธรรมชาติของมนุษย์ และได้อธิบายลักษณะของมนุษย์ว่ามี 2 ประเภท คือ

1. คนประเภท (X) มีลักษณะดังต่อไปนี้
 - 1.1 มีสัญชาตญาณที่จะหลีกเลี่ยงการทำงานทุกอย่างเท่าที่จะทำได้
 - 1.2 มีความรับผิดชอบน้อย
 - 1.3 ชอบให้สั่งการ
 - 1.4 ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงองค์กร
 - 1.5 มีความปรารถนาให้มีความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัย

2. คนประเภท (Y) มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.1 ชอบทำงาน เห็นว่าการงานเป็นของสนุกเหมือนการเล่นหรือการพักผ่อน
- 2.2 มีความรับผิดชอบในการทำงาน
- 2.3 มีความทะเยอทะยานและกระตือรือร้น
- 2.4 สั่งการตนเอง และสามารถควบคุมตนเองได้
- 2.5 มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานและองค์กร

พัฒนาวิธีทำงาน

2.6 ปรรายงานด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ความสมหวังในชีวิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540 : 141-144) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของแมคเคลีแลนค์ (David McClelland) ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะทำการใด ๆ ให้เป็นผลสำเร็จดีเลิศมาตรฐาน เป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

2. ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอิทธิพลต่อผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่น

เฮอริเบิร์ก (Herzberg. 1959 : 113 - 115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงาน ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและหน้าที่ที่บุคคลเกิดความพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

2. ความหมายของความพึงพอใจ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กูค (รัชชเวชช์ จำปาเทศ. 2542 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Good. 1973 : 320) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง คุณภาพหรือสภาพหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจที่สนใจของบุคคลหรืองานนั้น ๆ

มอร์ส (ศุภสิริ โสมาเกตุ. 2544 : 48 ; อ้างอิงมาจาก Morse. 1955 : 27) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของพนักงานได้ลดน้อยลงถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้ความไม่พอใจในการทำงานและความเครียดนี้มีผลต่อความต้องการของมนุษย์เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีการตอบสนองของความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไปความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

แอปเปิลไวท์ (ศุภสิริ โสมาเกตู. 2544 : 49 ; อ้างอิงมาจาก Applewhite. 1965 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมไปถึงความพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

ถนอมทรัพย์ มะลิซ้อน (2540 : 33) ได้สรุปความหมายของ ความพึงพอใจในการทำงานว่าหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนที่มีต่องาน และปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ จะสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนสามารถลดความเครียดของผู้ปฏิบัติงานให้ต่ำลงได้

อศยาพร สุวรรณภู (2541 : 16) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง สภาพความรู้สึกพึงพอใจของบุคคลที่มีต่องาน และสิ่งแวดล้อมการทำงานเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ก่อให้เกิดความเต็มใจให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

พิมพ์สุภา ศิริพลตัน (2541 : 31) ได้สรุปความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า หมายถึงความรู้สึกทางทัศนคติ ของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงาน ถ้าคนเรามีความรู้สึกหรือทัศนคติต่อการทำงานทางบวก จะมีผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานมีความเสียสละอุทิศทั้งแรงกายแรงใจและสติปัญญาให้แก่งานมาก ถ้าคนเรามีความรู้หรือทัศนคติต่องานที่ทำในทางลบจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานที่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพียงแต่ทำหน้าที่ไปวัน ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่เป็นสิ่งจูงใจที่มีอยู่ในงานนั้น ความพึงพอใจในการทำงานจึงเป็นผลมาจากการสร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเต็มใจ ที่จะใช้พลังปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงาน

ทองป่อ ดันสินนท์ (2545 : 42) กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกที่ดีของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งเป็นความรู้สึกที่ดีที่เกิดจากการตอบสนอง ทั้งร่างกายและจิตใจจนทำให้เกิดความพึงพอใจ

จุฑารัตน์ สุจินพรหม (2546 : 61) กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกนึกคิดต่อการทำงานหรือปฏิบัติงานนั้น ๆ

ศักดิ์ชาย ทองศรี (2547 : 23) กล่าวถึงความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เป็นผลต่อเนื่องจากการที่บุคคลประเมินสิ่งเร้าแล้วว่าพอใจต้องการหรืออย่างไร

สลใจ วิบูลย์กิจ (2547 : 42) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของ อารมณ์บุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถ ตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลนั้น ๆ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ที่ดีหรือเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานหรือการที่บุคคลปฏิบัติงานด้วยความสุขจนเป็นผลให้ การทำงานนั้นประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึงความรู้สึกพอใจ ชอบใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน และดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุความสำเร็จ

3. การวัดความพึงพอใจ

ได้มีนักการศึกษาให้แนวคิดเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

บุญเรือง ขจรศิลป์ (ทองพุด บุญอึ้ง. 2534 : 10) ได้กล่าวถึงแนวคิดการวัด ความพึงพอใจที่มีขอบเขตจำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นถ้าบุคคลเหล่านี้แสดง ความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึก ที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้ธรรมดา ของการวัดทั่ว ๆ ไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (ทองพุด บุญอึ้ง. 2534 : 10-14 ; อ้างอิงมาจาก ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 14) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดความพึงพอใจงานไว้ ดังนี้

1. เพื่อจะได้เข้าใจถึงปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านส่วนบุคคล ด้านงาน ด้าน การจัดการที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจในการทำงาน
2. เพื่อจะได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ความพึงพอใจในการทำงานกับ การปฏิบัติงานว่าจะอะไรเป็นสาเหตุให้คนทำงานได้ดี
3. เพื่อให้เข้าใจถึงหน่วยงานลักษณะใด ที่คนพึงพอใจและไม่พึงพอใจ รวมทั้งเกี่ยวกับการจัดและการบริหารหน่วยงานนั้น
4. เพื่อให้เข้าใจถึงผลจากการไม่พึงพอใจงาน เช่น การขาดงาน ลางาน และการออกจากงานรวมทั้งได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาต่อ การจัดสวัสดิการ บริการต่าง ๆ ว่าจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับการทำงานได้อย่างไร

เมษิญุ กิจระการ (2546 : 7) ได้กล่าวถึง แนวคิดของ แฮทฟีลด์ และฮิวส์แมน ได้ทำการพัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจใน

การปฏิบัติงาน พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบัน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานที่ทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน/ความไม่สนุกสนาน
3. ความโล่ง/ความสลับ
4. ความท้าทาย/ความไม่ท้าทาย
5. มีความพอใจ/ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบทางด้านค่าจ้าง แบ่งเป็น

1. ถือว่าเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัล
2. มาก/น้อย
3. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
4. เป็นทางบวก/เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบทางการให้การให้ความคิด ความชอบ แบ่งเป็น

1. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
2. เชื่อถือได้/เชื่อถือไม่ได้
3. เป็นเชิงบวก/เป็นเชิงลบ
4. เป็นเหตุเป็นผล/ไม่เป็นเหตุเป็นผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านนิเทศ ผู้บังคับบัญชา

1. อยู่ใกล้/อยู่ไกล
2. ยุติธรรม จริงใจ/ไม่ยุติธรรม ไม่จริงใจ
3. เป็นมิตร/ค่อนข้างไม่เป็นมิตร
4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ/ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน

1. เป็นระเบียบเรียบร้อย/ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน/ไม่จงรักภักดีต่อโรงเรียนและเพื่อนร่วมงาน
3. สนุกสนานร่าเริง/ดูไม่มีชีวิตชีวา
4. คุ้นเคยสนใจเอาใจจริงเอาใจ/ดูเหนียวหน่าย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการวัดความพึงพอใจ เมื่อนำมาประยุกต์ใช้

ตามที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ในการตั้งเป้าหมายและมองเห็นถึงความสำเร็จของงาน ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยการควบคุม หรือให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน

การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทัศนคติตามแนวคิดดังกล่าว ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้นั้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ และสถานการณ์รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะถูก

กำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับ
ความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง
เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเองสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ และสามารถ
ดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ
ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้
มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง
หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียน และผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันใน
ทางบวกทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้นทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนอง
ความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนได้เขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด
สำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากน้อยเพียงใด นั่นคือ สิ่งที่ครูผู้สอนจะคำนึงถึง
องค์ประกอบต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยวัด
ความพึงพอใจจากแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 มีการวัดเนื้อหา ภาษาและกิจกรรม

บริบทโรงเรียนบ้านเสียววิทยาสรรพ์

1. ความเป็นมาและสภาพปัจจุบัน

โรงเรียนบ้านเสียววิทยาสรรพ์ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่บ้านเสียว หมู่ที่ 6
ตำบลหัวจัวอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2 กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาลำน้ำคอกไม้ เมื่อ พ.ศ. 2464 โดยอาศัยศาลาวัดบึงบ้าน
เสียวเป็นสถานที่เรียน ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ถึงชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อที่ 8 ไร่ 24 ตารางวา ปัจจุบันมีนายกำพล อุทัยชัย เป็นผู้อำนวยการ
โรงเรียน ปีการศึกษา 2553 มีข้าราชการครู 11 คน เป็นชาย 4 คน เป็นหญิง 7 คน
ลูกจ้างประจำ 1 คน มีนักเรียนทั้งหมด 193 คน เป็นชาย 107 คน หญิง 86 คน

1.1 วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

โรงเรียนสะอาด มารยาทเด่น เน้นวิชาการ พัฒนางานเทคโนโลยี มากมีแหล่ง
เรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน

โรงเรียนทันสมัย สร้างวิสัยทัศน์ครู มุ่งสู่มาตรฐาน ประสานความร่วมมือ โรงเรียนบ้านเสียววิทยาสรรพ์ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. เมื่อวันที่ 10 - 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2550 โดยผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาได้พิจารณาตามมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียน สรุปได้ดังนี้

1.3 ผลการประเมินด้านผู้บริหาร

ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นอุทิศตนในการทำงานเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ สถานศึกษายังไม่สามารถวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างชัดเจน กระบวนการบริหารยังไม่เป็นระบบ การมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีค่อนข้างน้อย กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนยังไม่หลากหลาย โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการกระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาและตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ ค้นหาคำตอบจากแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านคนตรี ศิลปะ กีฬา ผู้บริหารควรพัฒนาความสามารถในการบริหารหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด ประเมินผล ส่งเสริมให้มีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบสื่อจัดหาสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหาร ผลการประเมินด้านครู

สถานศึกษามีครูที่มีความรับผิดชอบ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน มีความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจชัดเจนในเรื่องของเป้าหมายการจัดการศึกษาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัด ประเมินผล ครูยังไม่สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ครบถ้วนทุกวิชา

1.4 ผลการประเมินด้านผู้เรียน (ระดับก่อนประถมศึกษา และ ระดับ ประถมศึกษา)

นักเรียนส่วนใหญ่มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขนิสัย สุขภาพ มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ ด้านศิลปะ คนตรี และกีฬา ควรฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะคะแนน NT ด้านการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับ พอใช้

โรงเรียนบ้านเสียววิทยาสรรพ์ได้มีการพัฒนานักเรียน ตามมาตรฐานที่ 4 อย่างต่อเนื่อง มีการทดสอบผู้เรียน โดยการตั้งคำถามให้วิเคราะห์ สามารถตอบได้เป็นส่วนมาก มีเหตุมีผลในการตอบคำถาม บรรยายภาพตามความคิดเห็นส่วนตัวได้ดี การพูดหน้าชั้นเรียน มีความมั่นใจในการนำเสนอ กล้าแสดงออกเป็นส่วนมาก สามารถเขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า เขียนเรียงความตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้ สามารถวิจารณ์สิ่งที่เรียนรู้โดยการไตร่ตรอง มีเหตุผลพอสมควร สามารถสร้างงานตามความคิดได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดนอกกรอบ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ได้แก่ นักเรียนมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ร้อยละ 63 ทักษะการคิดสังเคราะห์ ร้อยละ 51 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ร้อยละ 54 และทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ร้อยละ 65

สรุปผลการประเมินมาตรฐานที่ 4 มีคุณภาพในระดับพอใช้ ทั้งระดับก่อน ประถมศึกษา และ ระดับประถมศึกษา

จุดเด่น

นักเรียนส่วนใหญ่มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขนิสัย สุขภาพกาย มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับดี มีการแสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จุดที่ควรพัฒนา

ควรฝึกทักษะการเขียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 8-45)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีดังนี้

ปานดาว วาด โลกสูง (2547 : 60-65) ได้วิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาแผนการเรียนรู้ การอ่านและการเขียน ภาษาไทย เรื่องคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ผลของการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาไทยเรื่องคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน คือ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสื่อการเรียน การสอน และการวัดผลประเมินผล พบว่า แผนการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ใน

ระดับมาก มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.52/91.37 คำนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้เท่ากับ 0.78 ซึ่งหมายถึงผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 78

ปิยาภรณ์ สร้อยระย้า (2547 : 65) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 87.70/84.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7104 หมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.04 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุมาลี กาญจนบรรจง (2547 : 47-59) ได้วิจัยการพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยากเรื่อง แม่ว้าวตัวโต หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐาน ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยากเรื่อง แม่ว้าวตัวโต หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนบ้านห้วย ตำบลภูเงิน อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวนนักเรียน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการเรียนรู้ โดยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยาก เรื่อง แม่ว้าวตัวโต หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 10 แผนแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยากเรื่อง แม่ว้าวตัวโต จำนวน 10 แบบฝึก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบแบบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง ผลปรากฏว่า แผนการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพ 96.00/94.38 มีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำยากเท่ากับ 0.8916 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้สูงขึ้นร้อยละ 89.16

บรรจง จันทร์พันธ์ (2548 : 94-100) ได้พัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.98/82.75 และมี (1) คำนีประสิทธิผล 0.6092 หมายถึง นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 60.92 (2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแผน

การเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตรา
ตัวสะกด อยู่ในระดับมาก

ประวร อามาตุนุตร (2548 : 1-91) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้เกมประกอบ เรื่อง การอ่านและเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกม
ประกอบ เรื่อง การอ่านและเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง
เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกมประกอบ เรื่อง การอ่านและเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย 3) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้เกมประกอบ เรื่อง การอ่านและเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้าน
ม่วงน้ำ (ประชาศิษย์วิทยา) อำเภอจันทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน
30 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 15 แผน และแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ผลปรากฏว่า แผนการจัดการกิจกรรม
การเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.13 / 82.90 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6225 แสดงว่า
ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.25 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อน
เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราพร พรหมวาริ (2549 : 99-102) ได้พัฒนาแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การอ่านและเขียนสะกดคำไม่ตรงตาม
มาตราตัวสะกดแม่กกด โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านผาสะนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย
เขต 2 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้
ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.88/85.67 มีค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เท่ากับ
0.7469 หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นร้อยละ 74.69
และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมาก

นัชรี บุรณะ (2549 : 107-115) ได้วิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียน
ประโยคจากภาพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนบ้านพะวร อำเภอห้วยทับทัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนประโยคจากภาพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น

มีประสิทธิภาพ 84.78/86.88 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เท่ากับ 0.8079 หรือคิดเป็นร้อยละ 80.79 นักเรียนมีความสามารถทางการเขียนประโยคจากภาพ หลังการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความพึงพอใจโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

กองเหรียญ มอนไซซอง (2550 : 73-77) ได้วิจัยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 22 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านหนองตอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 83.34/89.77 ดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียนด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6785 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 67.85

สวัสดิ์ สุขโสม (2551 : 82 - 87) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตรา ตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา ตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 92.52/83.90 ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7413 หรือคิดเป็นร้อยละ 74.13 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมโดยใช้แบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมาก

ปนัดดา บุญเสนาะ (2551 : 77-81) ได้วิจัยการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 25 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนชุมชนบ้านตูมวิทยาคาร อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 82.72/85.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ย 0.53 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ

53.03 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

กัลยาณี บุญประสิทธิ์ (2551 : 78-82) ได้วิจัยผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำที่มีตัว ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังเข สำนักงานเขตพัฒนาการศึกษาภู่มั่นยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่อง การอ่านและการเขียนคำควบกล้ำที่มีตัว ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.04/85.56 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับ 0.6300 ซึ่งหมายถึงผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 63.00 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านและการเขียนคำควบกล้ำที่มีตัว ร ล ว โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ 1. ด้านสาระการเรียนรู้ 2. ด้านการจัดกระบวนการเรียน และสื่อการสอน 3. ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ทิพมาศ ปัญญาใส (2549 : 78) ได้วิจัยผลการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกลุ่มการเรียนรู้ร่วมมือกันแบบ LT โดยใช้แผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านคอนนงาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย มีประสิทธิภาพ 88.87/84.64 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6692 คิดเป็นร้อยละ 66.92 และนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบ LT โดยใช้แผนผังความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เกศมณี คันธภูมิ (2550 : 39-61) ได้วิจัยผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเรียงความ ด้วยกลุ่มร่วมมือโดยใช้แผนผังความคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านตลาดอุคควิทย อำเภอกะชังบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ผลปรากฏว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเรียงความ ด้วยกลุ่มร่วมมือโดยใช้แผนผังความคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.67/83.65 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6839 หรือนักเรียนมีความก้าวหน้าทาง

การเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 68.39 และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความด้วยกลุ่มร่วมมือโดยใช้แผนผังความคิดเท่ากับ 4.51 นักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุดที่ปรากฏผลเช่นนี้ เนื่องมาจากการ ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียน เป็นสำคัญ แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน และประเมิน ผลการเรียนเน้นการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดง ความคิด ฝึกปฏิบัติจริง ฝึกการทำงานของกลุ่ม สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ แบบ LT เหมาะสมกับนักเรียนเป็นการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียน ได้แบ่งหน้าที่การทำงาน ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีความสามัคคีกัน เกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ในระดับมาก ผู้ศึกษาค้นคว้า จึงเห็นสมควรว่าการ ใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ LT มีความเหมาะสมที่จะนำมา จัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ และเพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาด้าน การเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ภาพประกอบ การจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ LT

พยมรัตน์ ภาโคกทม (2550 : 69-76) ได้วิจัยผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่าน และการเขียนสรุปความวิชาภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมมือกัน เรียนรู้แบบ LT กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 30 คน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียน เมืองบัววิทยาคาร ตำบลเมืองบัวอำเภอเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสรุปความ วิชาภาษาไทย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.86/82.39 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6866 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 68.66 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อ การเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

เสาวนีย์ แถวนาชุม (2550 : 1-79) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการอ่านและเขียนสะกดคำ ด้วยการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและเขียนสะกดคำด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของ แผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านทุ่ง วัง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 3 ตัวเลือก

จำนวน 30 ข้อ ผลปรากฏว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.75/85.43 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5919

อรษา จันทร์สว่าง (2550 : 85) ได้วิจัยผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง สังข์ทอง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together (LT) มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง สังข์ทอง ตอนพระสังข์ หนีนางพันธุรัต โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค LT ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านหนองไฮขามเปี้ย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 23 คน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สังข์ทอง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค LT มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.09/81.74 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย มีเท่ากับ 0.6923 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิด เป็นร้อยละ 69.23 นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง สังข์ทอง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค LT มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ ดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น มีความกระตือรือร้นในการเรียน และนักเรียนสนุกกับการฝึกทำแบบฝึกทักษะ และกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้นักเรียนเรียนรู้โดยไม่เบื่อหน่าย เนื่องจากมีเพื่อนร่วมกลุ่มช่วยอธิบายในส่วนที่ยังไม่เข้าใจและช่วยเหลือในการเรียนโดยตลอด นักเรียนจึงประสบความสำเร็จในการเรียน สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี ถูกต้องตามความหมาย เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทยดีขึ้น

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

อาห์เหม็ด (Ahmed, 2000 : Web Site) ได้วิจัยการพัฒนาแบบแผนการสะกดคำตามหน่วยเสียงและตามอักขรวิธีในชั้นประถมศึกษาของสหรัฐ โดยได้ออกแบบทดสอบการรู้จักการสะกดคำเบื้องต้นและนำไปทดสอบเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง 5 จำนวน 390 คน แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยคำที่ไม่มีความหมายพยางค์เดียวและสองพยางค์จำนวน 35 คำ และมุ่งเป้าไปที่แบบแผนการสะกดคำ 3 แบบแผนถอดรหัสหน่วยเสียงกับ

ความรู้เรื่องกฎทางอักษรวิธีเข้าอยู่ในคำคำเดียว ผลการศึกษาพบว่ามีความโน้มเอียงทางการพัฒนาที่ชัดเจนในแบบแผนการสะกดคำทั้งสามแบบแผนในทั้ง 4 ระดับชั้น การปฏิบัติการสะกดคำในกลุ่มตัวอย่างอิสระสอบกลุ่มและผลปรากฏว่ามีแนวโน้มของพฤติกรรมเหมือนกัน และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับ 4 ระหว่างชั้นปีที่ 2 กับ 5 ระหว่าง ชั้นปีที่ 3 กับ 4 และระหว่างชั้นปี 3 กับ 5 ภายในแต่ละชั้นมีความหมายแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการปฏิบัติระหว่างแบบแผนการสะกดคำอย่างเดียวกับแบบแผนการสะกดคำตามอักษรวิธีอย่างเดียว และระหว่างแบบแผนการสะกดคำแบบถอดรหัสหน่วยเสียงอย่างเดียวกับแบบแผนการสะกดคำ แบบถอดรหัสอย่างเดียวยกเว้นแบบแผนการสะกดคำตามอักษรวิธี จากแบบแผนการสะกดคำทั้ง 3 แบบแผนที่ประเมินแล้วนั้นคำที่ต้องการความรู้เรื่อง กฎของอักษรวิธียากที่สุด เนื่องจากมีการสะกดคำที่มีการเปลี่ยนแปลงทางหน่วยคำและทางหน่วยเสียงเป็นอยู่ด้วย ทำให้นักเรียนทั้ง 4 ระดับชั้น มีความผิดพลาดในการสะกดคำมากที่สุด

เบชาเร็ด (Bouchard, 2002 : Web Site) ได้วิจัยความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ทั้ง ๆ ที่มีความสัมพันธ์อย่างมากระหว่างการอ่านกับการสะกดคำแต่การปฏิบัติงานการอ่านและการสะกดคำของนักเรียนก็มักจะยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องและความผิดพลาดของคำ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่องคำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานการอ่านของนักเรียนคิดว่าการปฏิบัติงานการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าผลของงานอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้ เรื่อง คำของนักเรียน การวิเคราะห์เชิงคุณภาพในความคิดด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนต่อไปอีก พบว่ามีความผิดพลาดเกี่ยวข้องกับลักษณะทางอักษรวิธีที่เหมือนกันในทุกงานในที่สุด ได้ศึกษาการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครู

ซัมเมอร์ เจตซิกา เจ (Summers, 2007 : 55-56) ได้วิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนในระดับสูงขึ้นไป พบว่า การสนทนาติดต่อสื่อสารที่ใช้ในห้องเรียน ยังมีความแตกต่างอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นจึงได้มีเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างกลุ่มบุคคลให้เฉพาะเจาะจง โดยการสอนด้วยการจัดกระบวนการกลุ่มในห้องเรียน โดยเปรียบเทียบดัชนีความแตกต่างจากราวที่แล้วที่เน้นในรายวิชาเฉพาะกลุ่มบุคคลที่สอนด้วยกระบวนการกลุ่มในห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น มีความกระตือรือร้นในการเรียน และนักเรียนสนุกกับการฝึกทำแบบฝึกทักษะ และกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้นักเรียนเรียนรู้โดยไม่เบื่อหน่าย เนื่องจากมีเพื่อนร่วมกลุ่มช่วยอธิบายในส่วนที่ยังไม่เข้าใจและช่วยเหลือในการเรียนโดยตลอด นักเรียนจึงประสบความสำเร็จในการเรียน สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี ถูกต้องตามความหมาย เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทยดีขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะของ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ 2547 : 83) การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของ (ทิสนา แคมมณี. 2547 : 266) และศึกษาเรื่องความพึงพอใจของ (เผชิญ กิจระการ. 2546 : 7) ซึ่งสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพที่ 4

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

- การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ จำนวน 9 ชุด
 - ชุดที่ 1 การเขียนสะกดคำตามมาตรา
ตัวสะกดแม่ ก กา
 - ชุดที่ 2 การเขียนสะกดคำตามมาตรา
ตัวสะกดแม่ กง
 - ชุดที่ 3 การเขียนสะกดคำตามมาตรา
ตัวสะกดแม่ กน
 - ชุดที่ 4 การเขียนสะกดคำตามมาตรา
ตัวสะกดแม่ กม
 - ชุดที่ 5 การเขียนสะกดคำตามมาตรา
ตัวสะกดแม่ เกย
 - ชุดที่ 6 การเขียนสะกดคำตามมาตรา
ตัวสะกดแม่ เกอว
 - ชุดที่ 7 การเขียนสะกดคำตามมาตรา
ตัวสะกดแม่ กก
 - ชุดที่ 8 การเขียนสะกดคำตามมาตรา
ตัวสะกดแม่ กค
 - ชุดที่ 9 การเขียนสะกดคำตามมาตรา
ตัวสะกดแม่ กบ

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบร่วมมือประกอบแบบฝึก
ทักษะการเขียนสะกดคำ
- ความพึงพอใจของนักเรียน
ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือประกอบแบบฝึกทักษะ
การเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2

แผนภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย